

آسیب‌ناپذیر شده

موانع دریافت مساعدت قربانیان در افغانستان

عکس ۱: خانه تخریب شده در اثر حملات هوایی، ولایت کندز
آرشیف مرکز غیر نظامیان در جنگ

دسامبر ۲۰۲۰

تلفن: +1 202 558 6958
ایمیل: comms@civiliansinconflict.org
civiliansinconflict.org

RECOGNIZE.PREVENT. PROTECT. AMEND.

د	درباره مرکز غیر نظامیان در جنگ
د	سپاسگزاری
هـ	کلمات اختصاری
و	نقشه افغانستان
۱	خلاصه
۴	توصیه‌ها
۷	روش شناسی
۷	مقدمه
۸	قانون و پالیسی
۹	برنامه‌های مساعدت به قربانیان دولت افغانستان
۹	بودجه کو د ۹۱ و ۹۲ ریاست جمهوری
۱۱	مساعدت وزارت دولت در امور شهدا و معلولین برای قربانیان
۱۳	چشم اندازهای غیر نظامیان در مورد چالش‌های دسترسی مساعدت دولت به قربانیان
۱۴	طول زمان طی مراحل درخواستی
۱۵	تعلیق بودجه کو د ۹۲ و عدم اراده سیاسی
۱۶	شرایط اسناد و گزارش دهی
۱۷	آسیب پذیری در برابر فساد
۱۷	چالش‌ها برای متقاضیان زن
۱۹	ترس از انتقام و تلافی از جانب گروه‌های مخالف مسلح
۲۰	پرداخت‌های آکرامپه ایالات متحده در افغانستان
۲۲	پروژه کمک به کاهش درگیری برای غیر نظامیان (COMAC)
۲۵	نتیجه‌گیری
۲۶	ضمیمه

درباره مرکز غیر نظامیان در جنگ

مرکز غیر نظامیان در جنگ (CIVIC) یک سازمان بین المللی است که فعالیت هایش بر حمایت از افراد ملکی گرفتار در جنگ متمرکز می باشد. مأموریت مرکز غیر نظامیان در جنگ همکاری با بازیگران مسلح و افراد ملکی درگیر جنگ به منظور انکشاف و تطبیق راهکارهای جلوگیری، کاهش و رسیدگی به آسیب های وارده بر غیر نظامیان است. دورنمای ما جهانی است که در آن طرفین درگیر جنگ مسلحانه، کرامت انسانی و حقوق افراد ملکی را به رسمیت می شناسند، از آسیب رساندن به غیر نظامیان جلوگیری می کنند، از افراد ملکی درگیر جنگ محافظت می نمایند و آسیب های وارده را جبران می کنند.

مرکز غیر نظامیان در جنگ در سال ۲۰۰۳ توسط مارلا روزیکا، یک جوان بشر دوست تأسیس شد که به نمایندگی از قربانیان ملکی جنگ و خانواده های آنها در عراق و افغانستان دادخواهی می کرد. مرکز غیر نظامیان در جنگ با تکیه بر میراث فوق العاده خود، حالا در مناطق درگیر جنگ در خاور میانه، آفریقا، اروپا و آسیای جنوبی فعالیت می کند تا بتواند سطح بالاتری از حفاظت از افراد ملکی را تحقق بخشد.

ما در مرکز غیر نظامیان در جنگ، معتقدیم که طرفین درگیر جنگ مسلحانه در قبال جلوگیری و رسیدگی به آسیب های متوجه غیر نظامیان، مسئول اند. برای دستیابی به این هدف، ما علل آسیب ها به افراد ملکی درگیر جنگ های خاص را ارزیابی می کنیم، راه حل های عملی را برای مقابله با آن آسیب تهیه می کنیم، و برای تصویب پالیسیها و کار شیوه های جدید که منجر به بهبود سلامت و رفاه افراد ملکی درگیر جنگ می شود، دادخواهی می کنیم. ما با درک اهمیت قدرت همکاری، با افراد ملکی، حکومت ها، نظامیان و نهادهای بین المللی و منطقه ای در تماس می شویم تا شیوه های محافظت قوی را برای افراد ملکی درگیر جنگ شناسایی و نهادینه کنیم.

سپاسگزاری

این یادداشت پالیسی توسط قیوم سروش، محقق مرکز غیر نظامیان در جنگ - افغانستان، تحقیق و نگارش یافته و توسط سحر محمد علی، رییس بخش خاور میانه، افریقای شمالی و جنوب آسیا (MENA و جنوب آسیا)، ویرایش شده است. بازبینی اضافی این سند توسط سید مظفر شاه، رییس شعبه افغانستان و لوران اسپینک، محقق ارشد جهانی این سازمان انجام یافته است. امور ویرایش و اصلاح و پشتیبانی تولید توسط ناتالی سیکورسکی، مسوول برنامه MENA و جنوب آسیا، و مونیکا زوراو، همکار بخش ارتباطات این سازمان صورت گرفته است.

مرکز غیر نظامیان در جنگ از کارمندان افغان این سازمان که نگرانی های خود را به آرزوی ایجاد اصلاحات شریک ساخته اند، تقدیر و تشکر می کند. فعالیت مرکز غیر نظامیان در جنگ در افغانستان با حمایت سخاوتمندانه و ثابت دولت هالند ممکن ساخته شده است.

دسمبر سال ۲۰۲۰

کلمات اختصاصی

وزارت دفاع	MOD	قوای هوایی افغانستان	AAF
وزارت مالیه	MOF	برنامه مساعدت غیر نظامیان افغانستان	ACAP
وزارت داخله	MOI	افغانی	AF
وزارت کار، امور اجتماعی، شهدا و معلولین	MOLSAMD	کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان	AIHRC
وزارت صحت عامه	MOPH	اردوی ملی افغانستان	ANA
عضو پارلمان	MP	قوای دفاعی و امنیتی افغانستان	ANDSF
داکتران بدون مرز	MSF	پولیس ملی افغانستان	ANP
ریاست امنیت ملی	NDS	گروه های مخالف مسلح	AOGs
مرکز فرماندهی ارتش ملی	NMCC	دفتر اداره امور ریاست جمهوری	AOP
مرکز فرماندهی پولیس ملی	NPCC	تیم کاهش تلفات افراد ملکی	CCMT
شورای امنیت ملی	NSC	ریاست اجراییه	CEO
حکومت وحدت ملی	NUG	مرکز غیر نظامیان در جنگ	CIVIC
حمایت قاطع	RS	کمک به کاهش درگیری برای غیر نظامیان	COMAC
وزارت دولت در امور شهدا و معلولین	SMMDA	وزارت دفاع امریکا	DOD
طرز العمل های عملیاتی استاندارد	SOPs	کمک اضطراری	IA
کمک های متناسب	TA	ریاست مستقل ارگان های محل	IDLG
هیئت معاونت سازمان ملل متحد در افغانستان	UNAMA	حقوق بین المللی بشر دوستانه	IHL
اداره انکشاف بین المللی ایالات متحده امریکا	USAID	قانون بین المللی حقوق بشر	IHRL
دالر امریکایی	USD	دولت اسلامی ولایت خراسان	ISKP

افغانستان

<https://www.un.org/Depts/Cartographic/map/profile/afghanis.pdf> : منبع

خشونت در افغانستان جان هزاران غیر نظامی را گرفته و در سراسر کشور فامیل های سوگوار را بجا مانده است. در حالیکه گفتگوهای بین الافغانی بین طالبان و حکومت جریان دارد، خشونت ها همچنان با بیش از ۵۹۰۰ کشته و زخمی در طی نه ماه نخست سال ۲۰۲۰ ادامه دارد.^۱ خسارات تحمل شده توسط افغانها قابل اندازه گیری نبوده، از نظر روانشناسی آسیب زا و از لحاظ عاطفی دردناک است. برای قشر فقیر، از دست دادن نان آور خانواده شکننده است و یا هم خسارات مادی و دارایی، مشکلات قابل توجه مالی ایجاد می کند.

دولت افغانستان برنامه مساعدت به قربانیان را در سال ۲۰۰۴ به تصویب رساند، که بر اساس آن به کشته شده ها و زخمی ها قطع نظر از اینکه کی باعث این تلفات شده است، کمک میکند. با آنکه این کمک ها قابل ستایش می باشند، با چالش های نیز روبرو می باشد که مانع ارایه کمک به قربانیان جنگ می شود. در سال ۲۰۱۷، در یک پالیسی مهم و اختصاصی پیشگیری و جلوگیری از تلفات غیر نظامیان، دولت افغانستان دوباره متعهد شد که به قربانیان جنگ کمک کند. همچنین، این پالیسی نیروهای دفاعی و امنیتی افغانستان را ملزم می سازد تا تلفات و خسارات غیر نظامیان را به مراجع مربوطه گزارش دهند.

دولت افغانستان دو برنامه مساعدت نقدی برای غیر نظامیانی دارد که در جریان عملیات نظامی دولت یا توسط گروه های مخالف مسلح آسیب می بینند. برنامه اول آن که فقط یکبار پرداخت می شود، از طریق بودجه کود ۹۲/۹۱ ریاست جمهوری می باشد که برای کشته شدگان مبلغ ۱۰۰۰۰۰۰ افغانی (۱۳۰۰ دالر) و برای زخمیان ۵۰۰۰۰ افغانی (۶۵۰ دالر) پرداخت می گردد. قربانیان مربوط به جنگ، کشته و زخمی ها قطع نظر از اینکه کدام یکی از طرفین درگیر مسئول باشد، واجد شرایط این نوع مساعدت می باشند. اداره مستقل ارگان های محل مدیریت و طی مراحل این صندوق کمکی را بعهدہ داشته و ریاست اجراییه این پرداخت ها را از سال ۲۰۱۴ الی ۲۰۲۰ منظور نموده است. از ماه می ۲۰۲۰ به این طرف این بودجه از طرف اداره امور ریاست جمهوری اداره می شود، اگر چه اختلاف های انتخابات ریاست جمهوری باعث شد توزیع این وجوه کمکی به شکل موثر آن در ماه مارچ توقف یابد. نوع دوم برنامه پرداخت کمکی از طرف وزارت دولت در امور شهدا و معلولین انجام می شود که شامل پرداخت ماهانه ۱۵۰۰ افغانی (۲۰ دالر) برای فامیل شهید و ۷۵۰ افغانی (۱۰ دالر) برای غیرنظامیانی که در درگیری مسلحانه زخم برمی دارند، می شوند.^۲ پرداخت ماهانه برای زخمی ها تمام معلولین را شامل می شد ولی از اول سپتامبر ۲۰۲۰ به معلولین مربوط به جنگ محدود شده است. هیچ یکی از برنامه های مساعدت نقدی خسارات مادی را تحت پوشش و تلافی قرار نمی دهد.

متمم برنامه های پرداخت نقدی دولت افغانستان، دو برنامه دولت ایالات متحده امریکا می باشند. پروژه تمویل شده از جانب اداره انکشاف بین المللی ایالات متحده موسوم به کمک به کاهش جنگ برای غیر نظامیان که کمک های غذایی اضطراری، غیر نقدی و کمک های صحتی را برای قربانیان فراهم می

۱. یوناما، «افغانستان: حفاظت غیر نظامیان در جنگ های مسلح، گزارش ربع سوم، جنوری-سپتامبر ۲۰۲۰»، https://www.unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_protection_of_civilians_in_armed_conflict_2020_q3rd_quarter_report_-_unov.pdf_revised

۲. مرکز غیر نظامیان در جنگ، «مراقبت از خود: یک پاسخ قوی افغان به آسیب غیر نظامیان»، ۲۷ جنوری ۲۰۱۳ <https://civiliansinconflict.org/publications/research/caring-stronger-afghan-response-civilian-harm>

سازد، و برنامه پرداخت اکرامیه ارتش ایالات متحده امریکا که در سال ۲۰۰۵ برای تأمین غرامت برای افغانهای که در اثر عملیات نظامی نیروهای آمریکایی به طور تصادفی کشته، زخمی و یا هم از لحاظ مادی آسیب دیدند، ایجاد شده است. نیروهای ناتو در افغانستان برنامه مشابه اکرامیه را در سال ۲۰۱۰ به تصویب رساند.

این یادداشت پالیسی ساز کارها و میکانیزم های مختلف کمک به قربانیان را از منظر یک متقاضی غیر نظامی ارزیابی می نماید تا چالش های آنها را در دسترسی به این برنامه ها پیدا نماید. همچنان این یادداشت پالیسی، سطح پیشرفت گزارش ۲۰۱۳ مرکز غیر نظامیان در جنگ "محافظت از خود: پاسخ قوی به آسیب های غیر نظامیان" را مورد ارزیابی قرار می دهد. برخی از توصیه ها به دولت افغانستان در گزارش ۲۰۱۳ شامل ایجاد تیم کاهش تلفات غیر نظامی بود که آسیب به غیر نظامیان را ردیابی، تجزیه و تحلیل کرده و گزارش و اسناد مساعدت ها را بررسی و تایید نماید؛ روند در خواست دهی را ساده سازد؛ سد های بروکراتیک را بردارد؛ دسترسی بیشتر زنان به این گونه برنامه ها و تصویب برنامه های آگاهی عامه را روی دست بگیرد. در حالیکه یک تیم تازه تاسیس شده کاهش تلفات غیر نظامی افغان در مرکز توحید ارگ ریاست جمهوری موجود می باشد، اما این تیم در تایید و بررسی دوسیه های درخواستی مساعدت قربانیان جنگ دخیل نشده است. همانطوریکه تحقیقات فعلی ما نشان داده است، بر اساس سایر توصیه ها برای بهبود مراحل درخواستی و دسترسی بیشتر برنامه به زنان، گام عملی برداشته نشده است.

آمارهای دولت افغانستان نشان می دهد که آنها از ماه مارچ ۲۰۱۹ تا مارچ ۲۰۲۰ تقریباً به ۴,۰۰۰ قربانی مساعدت کرده است.^۳ بر اساس هیئت معاونت سازمان ملل متحد در افغانستان (یوناما)، از سال ۲۰۱۴ به این طرف بیشتر از ده هزار غیر نظامی کشته و زخمی شده اند. گزارش یوناما همچنین نشان می دهد که از ۳۶ مورد غیر نظامی متضرر که در گزارش خود در اواسط سال ۲۰۲۰ بررسی کردند، فقط پنج نفر مساعدت دریافت کرده اند.^۴ بناء بیش از نیمی از قربانیان غیر نظامی در افغانستان هیچ گونه مبلغی را دریافت نکردند و یا هم از برنامه های کمکی اطلاع ندارند که درخواست دهند.

مصاحبه های مرکز غیر نظامیان در جنگ نشان می دهد، همانطوریکه در تحقیقات ما در سال ۲۰۱۳-۲۰۱۲ نشان داده است، بیشتر قربانیان غیر نظامی دسترسی به برنامه های مساعدت نقدی را بخاطر مراحل بروکراتیک و پیچیده دشوار می دانند و این امر حتی باعث شده است که آنها را از درخواست به این کمک ها باز دارد. برای طی مراحل و تکمیل یک دوسیه درخواستی به هفت مرحله/تاییدی لازم است. این امر و همچنان فساد در سطح ولایات مانند پرداخت رشوت برای گرفتن امضای تایید، روند درخواستی را به تاخیر می اندازد، متقاضیان بین چهار ماه تا دو سال منتظر دریافت پول می مانند. الزامیت امضای تایید از ریاست امنیت ملی بسیاری از متقاضیان را که قادر به رسیدن در مرکز امنیت ملی نیستند و یا هم نگرانی از انتقام جویی طالبان بخاطر ارتباط با امنیت دارند را با موانع مواجه کرده است.

قابل ذکر است که تنها ۱۵ درصد متقاضیان کودکان ۹۲/۹۱ زنان می باشند، این نشان دهنده آن است که متقاضیان زن با موانع زیادتری روبرو هستند. بر اساس گزارش یوناما، از هر ده تلفات، چهار نفر

۳. مصاحبه مرکز غیر نظامیان در جنگ با یک مقام اداره مستقل ارگان های محل، کابل، ۱۷ جولای ۲۰۲۰.
۴. یوناما، «افغانستان: حفاظت از غیر نظامیان در درگیری های مسلحانه»، گزارش میان سال از اول جنوری تا ۳۰ جون ۲۰۲۰»، کابل، جولای ۲۰۲۰. <https://unama.org/2020.august.pdf> UNAMA_10_july-revised_27-2020_unmissions.org/sites/default/files/unama_poc_midyear_report

کودک وزن هستند.^۵ این بدین معنی است که بسیاری از قربانیانی که کشته و یا زخمی شده اند مردان اند که اکثریت آنها بیوه زنان بدون نان آور خانه را بجا مانده است. تعداد کمی از دوسیه های درخواستی زنان نشان می دهند که زنان به طور فزاینده ی خود را در فقر می بینند و مانع پیشرفت اقتصادی خود و فرزندان شان می شوند.

علاوه بر این، برنامه های کمک به قربانیان از کود ۹۲/۹۱ به دلیل بحران سیاسی در انتخابات ریاست جمهوری در ماه مارچ ۲۰۲۰ به حالت تعلیق در آمد. دلایلی چون عدم اراده سیاسی و تغییر ساختارهای دولتی مانع از سرگیری این برنامه ها شد و قربانیان جنگ را بدون کمک مالی مورد نیاز شان رها کرد.

قربانیان غیر نظامی که در مناطق تحت کنترل طالبان زندگی می کنند، معمولاً از ترس اینکه در صورت دریافت هر گونه مساعدت از دولت، ممکن است طالبان آنها را به عنوان اجیران یا حامیان دولت تلقی کنند، تقاضای کمک نمی کنند. این یافته ها در ولایات ننگرهار، کندهار و کندز بصورت همسان می باشد که در مقایسه با ولایات هرات، بغلان و بلخ که ما در آنجا نیز تحقیق نمودیم، طالبان بسیاری از ولسوالی های آنها را تحت کنترل دارد. علاوه بر این، قربانیانی که در مناطق دور دست و دهات در سراسر این شش ولایت زندگی می کنند یا از برنامه های کمکی اطلاع ندارند و یا اینکه رسیدن به مراکز ولایات جهت درخواست کمک برای شان دشوار است.

مرکز غیر نظامیان در جنگ همچنان در یافته است که برنامه کمک کاهش جنگ برای غیر نظامیان، تمویل شده از جانب اداره انکشاف بین المللی ایالات متحده امریکا محدود به اشخاصی هستند که جهت درخواستی کمک بتوانند به مرکز ولایات سفر نمایند، و اکثریت غیر نظامیان مصاحبه شده توسط مرکز غیر نظامیان در جنگ ازین برنامه مطلع نبودند. سرانجام، اکثریت افراد غیر نظامی افغان که مرکز غیر نظامیان در جنگ با آنها مصاحبه نمودند، نمی دانستند که چگونه به برنامه اکرامیه ایالات متحده امریکا درخواست بدهند و یا هم از شرایط و معیار های آن بی اطلاع بودند.

در یک اقدام مثبت، دولت افغانستان در تلاش است تا روند درخواست دهی در وزارت دولت در امور شهدا و معلولین را بهبود بخشیده و روی این ملحوظ، یک مرکز اطلاعاتی یک مرحله ای را ایجاد نموده که به سوالات مربوط به مراحل درخواست و صدور کارت بیومتریک برای جلوگیری از متقاضیان خیالی پاسخ دهند. در جریان تهیه این گزارش، فقط یک مرکز اطلاعاتی در دفتر مرکزی آن در کابل فعالیت می کرد که از سال ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۰، ۱۷۱،۰۰۰ کارت شناسایی و ۱۵۰،۰۰۰ کارت خود پرداز ای تی ام برای اشخاص دارای معلولیت صادر کرده است، با وجود اینکه بیش از یک میلیون افغان به عنوان اشخاص معلول در وزارت دولت در امور شهدا و معلولین ثبت نام شده است.

دولت افغانستان برای شناسایی و کمک به غیر نظامیانی که از آسیب های جنگی رنج می برند، گام های مثبت برداشته است. با این حال، همانطوریکه این یاد داشت پالیسی برجسته می سازد، دولت افغانستان باید به بهبود این برنامه ها متعهد شود و به غیر نظامیان افغان که همچنان تاوان این خشونت ها را می پردازند، کمک کند. مرکز غیر نظامیان در جنگ برای تایید آسیب های غیر نظامیان و کمک به قربانیان جنگ، اقدامات ذیل را برای بهبود برنامه های مختلف توصیه می نماید.

۵. یوناما، گزارش ربع سوم، صفحه ۶.

- کمک کود ۹۲/۹۱ به اسرع وقت دوباره شروع شود. اداره امور ریاست جمهوری باید روند از سرگیری مسئولیت از ریاست اجراییه را تسریع بخشیده و به صورت فوری توزیع کمک های نقدی را به قربانیان ملکی از سر گیرد.
- از آنجائیکه امضاء و تاییدی اداره پولیس ملی برای تثبیت حادثه و تلفات آن کافی است، بناء امضاء و تاییدی ریاست امنیت ملی از مراحل درخواستی برداشته شود.
- از ریاست شورای امنیت ملی خواسته شود که به نیروهای ارتش ملی دستور دهد تا نام و سن غیر نظامیان کشته و زخمی شده را ثبت و با مرکز توحید شریک نماید و از آنجا نیز معلومات به ریاست اداره امور ریاست جمهوری به اشتراک گذاشته شود تا در تایید و صحت درخواستی که توسط اداره امور و ارگان های محل صورت می گیرد، کمک نماید.
- پروتوکل ها با کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان جهت تایید و بررسی معلومات قربانیان ایجاد شود، زیرا کمیسیون سوابق و معلومات قربانیان را نگهداری می نماید.
- برای ایجاد شفافیت بیشتر در چگونگی مصرف بودجه مساعدت به غیر نظامیان، تخصیص بودجه مساعدت به قربانیان از کود اضطرار ریاست جمهوری جدا گردد.
- گزارش سالانه به پارلمان افغانستان در مورد تعداد غیر نظامیان مساعدت شده از طریق برنامه های کمکی افغانستان بر اساس نوع آسیب و مبالغ توزیع شده ارایه گردد.

به اداره امور ریاست جمهوری و وزارت دولت در امور شهدا و معلولین

- یک فرایند درخواست یک مرحله یی برای دسترسی به پرداخت های نقدی کود ۹۲/۹۱ و وجوه وزارت دولت در امور شهدا و معلولین ایجاد گردد، که ثبت نام خودکار متقاضیان را در هردو برنامه ممکن می سازد. با توجه به توصیه مرکز غیر نظامیان در جنگ در سال ۲۰۱۳، طرز العمل های درخواستی تجدید نظر شده باید ساده، قابل دسترس و شفاف بوده و جهت تضمین دسترسی برابر برای متقاضیان زن، موارد جنسیتی در آن مد نظر گرفته شود. شماره های تماس درخواست دهندگان باید ثبت شده و مقامات مسئول پرداخت کود ۹۲/۹۱ ولایتی و برنامه مساعد وزارت دولت در امور شهدا و معلولین بعد از رد یا تایید درخواستی ها باید به متقاضیان تماس گرفته و اطلاع دهند. دستور العمل های تجدید شده باید به ادارات محلی ولایتی توزیع گردد و جهت اطمینان از

یکسان بودن و برابری، تمام کارمندان ولایتی مربوطه باید آموزش های کافی را در مورد دستورالعمل های جدید اخذ نمایند.

به اداره مستقل ارگان های محل

- صلاحیت تایید و منظوری پرداخت پولی جهت تسریع پروسه تاییدی و توزیع پول به مقامات ولایتی تفویض شود.
- معیار های واجد شرایط بودن پرداخت های پولی و شناسایی آسیب ها و خسارت، به شمول خسارات مادی و زخمی های سطحی اصلاح شود، زخم های سطحی شامل تمام آسیب ها و زخم هایی می شوند که به بستری شدن در شفاخانه را نیاز ندارند.
- اتخاذ تدابیر سهولت در طی مراحل و طرزالعمل ها تا زنان بیشتری بتوانند برای کمک ها درخواست دهند. این تدابیر می تواند شامل کمپاین های آگاهی دهی از طریق رادیو و یا کلینیک های صحتی انجام شود، جاهای که زنان بیشتر در مورد آن می بینند و یا هم می شنوند، و استخدام کارمندان زن برای تسهیل مراحل درخواستی در سطح ولایات.
- ایجاد دفتر مساعدت به قربانیان جنگ در دفتر والی ها در ولایات برای حمایت از طی مراحل درخواستی های کمک در سطح ولایات. دولت باید ایجاد چنین دفاتر را در ولایات شدیداً نا امن و درگیر جنگ اولویت بخشیده و یا هم چهار مرکز ساحوی ایجاد نماید تا قربانیان بتوانند برای درخواست به آنجاها سفر کنند و کار شان را طی مراحل نمایند.

به شورای امنیت ملی، وزارت دفاع و وزارت امور داخله

- به همه اراکین ارتش ملی افغانستان دستور صادر گردد که همه موارد کشته، زخمی و خسارات مادی در جریان عملیات را به سلسله فرماندهی شان به مرکز توحید گزارش دهند. این معلومات باید شامل نام و سن قربانیان بوده و برای تایید جهت کمک به این قربانیان با اداره امور ریاست جمهوری و ارگان های محل به اشتراک بگذارند.

به برنامه کمک به کاهش جنگ برای غیر نظامیان

- آگاهی دهی از برنامه ها افزایش داده شود و سطح پوشش از ولایات به ولسوالی ها گسترش یابد و از تشکلات محلی، شورا ها و بزرگان جهت آگاهی دهی این برنامه به قربانیان استفاده گردد.

- مهلت زمانی موجود سه ماهه برای درخواستی کمک برای آنها که به دلیل مشکلات امنیتی و یا هم عدم دسترسی نمی توانند سفر نمایند، محدود است و آنها را از دریافت مساعدت محروم می گرداند. این مهلت زمانی به شش ماه باید تمدید گردد.

به ارتش امریکا

- افزایش اطلاع رسانی در مورد برنامه کمک نقدی اکرامیه و ایجاد پروسه طی مراحل درخواستی مصئون و قابل دسترس که به قربانیان و بازماندگان جنگ امکان این را ایجاد نماید تا شخصا از طریق سفارت و یا به صورت آنلاین دوسیه شان را ایجاد نمایند. روند درخواستی باید به صورت واضح معلومات مورد نیاز یک مدعی یا نماینده او را برای ایجاد دوسیه درخواستی داشته باشد، آنچه انتظار می رود و چگونه با آنها تماس حاصل می شود.

عکس ۲: تنها بازمانده یک خانواده که پس یک حمله هوایی، ولایت کندز
آرشیف مرکز غیر نظامیان در جنگ

این تحقیق از ۴۱ مصاحبه نیمه ساختار شده در کابل و شش ولایت دیگر (ننگرهار، هرات، بلخ، کندز، بغلان و کندهار) تشکیل شده است. مصاحبه شوندگان شامل ۲۵ غیر نظامی و ۱۶ مقام دولتی، سیاسیون محلی، فعالان حقوق زن و اعضای موسسات غیر دولتی می باشند. به صورت عموم ۱۲ زن و ۲۹ مرد مصاحبه شده است. همه غیر نظامیانی که در این تحقیق مصاحبه شده اند، کشته شدن و یا هم جراحت یکی از اعضای فامیل شان را تجربه کرده بودند و به نوعی واجد شرایط کمک بودند. مرکز غیر نظامیان در جنگ برای تعیین و شناسایی مصاحبه شوندگان در ولایات انتخاب شده از شیوه نمونه گیری تصادفی استفاده نموده است. بخاطر محدودیت های کرونا/کوید-۱۹، مصاحبه ها از راه دور و از طریق تیلیفون و ارتباطات مجازی انجام شده است. مرکز غیر نظامیان در جنگ با رعایت پروتکل های فاصله اجتماعی، با مقامات و غیر نظامیان در کابل و برخی از ولایات به شکل حضوری مصاحبه انجام داده است.

در این مصاحبه ها، مرکز غیر نظامیان در جنگ از غیر نظامیان در مورد چشم انداز آنها از برنامه های کمکی و چالش های که هنگام درخواستی با آن روبرو هستند، سوال نموده است. این مختصر، بررسی همه قربانیان افغان در سراسر کشور نمی باشد، بلکه بیانگر نظریات و چشم انداز های آئنده غیر نظامیانی اند که برای این تحقیق ما با آنها مصاحبه نموده ایم.

مرکز غیر نظامیان در جنگ برای دانستن زمینه و وضعیت تلفات غیر نظامیان و واکنش های دولت افغانستان پس از آسیب پذیری غیر نظامیان، یک مطالعه موضوعی را نیز انجام داده است. این یاد داشت پالیسی به تعقیب گزارش ۲۰۱۳ مرکز غیر نظامیان در جنگ "محافظت از خود: واکنش قوی افغان به آسیب های غیر نظامیان" می باشد که در آن برنامه های کمک دولت افغانستان به طور مفصل ارزیابی شده، در صورت لزوم برای اطلاعات بیشتر به آن گزارش مراجعه کرده ایم.

غیر نظامیان در چهار دهه جنگ و درگیری های مسلحانه در افغانستان به شدت رنج برده است. بر اساس گزارش های یوناما که ثبت سیستماتیک تلفات را از سال ۲۰۰۹ آغاز کرده است، بیش از ۱۰۰ هزار غیر نظامی به دلیل درگیری های مسلحانه در افغانستان کشته و زخمی شده اند. تنها بین جنوری تا سپتامبر ۲۰۲۰، حد اقل ۵،۹۳۹ تلفات غیر نظامی (۲،۱۱۷ کشته و ۳،۸۲۲ زخمی) رخ داده است.

مذاکرات بین الافغانی در ۱۲ ماه سپتمبر ۲۰۲۰ آغاز گردید. این گفتگوها به تعقیب توافقنامه ماه فبروری ایالات متحده امریکا به میان آمد که در آن دولت ایالات متحده امریکا توافق نمود تا حضور نیروهای شان را در افغانستان کاهش داده و پنج هزار زندانی گروه طالبان را آزاد سازد و طالبان توافق نمودند که به نیروهای امریکایی حمله نکرده و گفتگوها را با نمایندگان دولت افغانستان آغاز نمایند. علیرغم گفتگوهای مداوم، مذاکرات در باره یک آتش بس سراسری تا هنوز مورد توافق قرار نگرفته است.

غیر نظامیان توقع و سزاوار همکاری و مساعدت از طرف های درگیر را دارند تا به آنها کمک شود با آسیب های رسیده از جنگ کنار بیایند. برای اکثر افغان ها از دست دادن نان آور خانواده، صدمه و زخمی شدن و یا هم خسارات مالی باعث مشکلات قابل توجه مالی می شود. هیچ مبلغ و پولی نمی تواند عزیزی را باز گرداند، با این حال، دولت افغانستان و نیروهای بین المللی همراه با برنامه های کمک رسانی که از سال ۲۰۰۴ به مراحل مختلف به اجرا در آمده است، به بسیاری افغانها مساعدت کرده

است. این برنامه های کمک به قربانیان (به شمول برنامه های وضع شده دولت افغانستان از سال ۲۰۰۴، ارتش ایالات متحده از ۲۰۰۵ و ناتو از سال ۲۰۱۰) شامل پرداخت های نقدی برای کشته شدگان و زخمیان بوده و برنامه های کمکی ایالات متحده امریکا و ناتو خسارات مادی را نیز تحت پوش قرار می دهند.

برنامه کمکی غیر نظامیان افغان تمویل شده از جانب اداره انکشاف بین المللی ایالات متحده امریکا که از سال ۲۰۰۳ برای غیر نظامیان افغان که به دلیل عملیات نظامی نیروهای ایالات متحده و ناتو علیه طالبان و دیگر گروه های مسلح متحمل خسارت شدند ایجاد شده است، کمک های غیر پولی مانند غذا، کمک های صحتی، وسایل خانه، معیشت و آموزش های تکنیکی و توانبخشی درمانی را فراهم می سازد.

طرف های درگیر جنگ مکلفیت قانونی دارند که پاسخگویی و پرداخت غرامت را در صورت نقض حقوق بین الملل بشردوستانه و قانون بین المللی حقوق بشر تضمین نمایند. این مکلفیت ها بر اساس قانون بین الملل بشردوستانه و قانون بین المللی حقوق بشر شامل باز گرداندن، جبران خسارات، توانبخشی، رضایت و ضمانت از عدم تکرار عمل، و تضمین عدم تکرار تخلفات و نقض قوانین (وظیفه جلوگیری) می شود.

برخی از گروه ها و بازیگران مسلح همچنان به قربانیانی که به صورت غیر عمدی در هنگام جنگ آسیب دیده اند و یا چنین تخلفاتی تایید نشده اند، کمک می کنند. این گونه تلافی ها می تواند به صورت سپاسگزاری و تقدیر، کمک های نقدی و برنامه کمک به معیشت فردی یا عمومی باشد. جبران یا تلافی پرداخت غرامت نیست که ناشی از نقض قوانین بین المللی قابل اجرا باشد. نیروهای آمریکا و ناتو چنین مساعدت های تلافی را در مورد اشخاص و املاکی که در اثر عملیات نظامی صدمه دیده، خسارت وارد شده و یا هم از بین رفته است، انجام داده اند.

دولت افغانستان از محدود دولت هایی است که به قربانیان ناشی از جنگ، بدون در نظر داشت اینکه کدام یکی از بازیگران مسلح باعث خسارت شده است، کمک می کند. دولت افغانستان برای کمک به قربانیان جنگ صرف نظر از اینکه چه کسی باعث آسیب رسیدن به آنها شده است، به قوانین داخلی، پالیسی و قواعد مذهبی/شریعت (دیه) متکی است. چنین تلاشها انعکاس دهنده کرامت ذاتی و انسانیت همه افراد است که در حقوق بین المللی بشردوستانه ثبت شده است. زمانیکه به غیر نظامیان برای آسیب های ناشی از جنگ، از جانب دولت کمک شود، قطع نظر از اینکه طرف آسیب دیده چه کسی باشد، این کمک به عنوان کمک به قربانیان جنگ توصیف می شود.

برنامه‌های مساعدت به قربانیان دولت افغانستان

ماده پنجاه و سوم قانون اساسی افغانستان انگیزه پالیسی های متمرکز بر کمک به غیر نظامیان را فراهم ساخته است. از سال ۲۰۰۱ به این سو، دولت افغانستان قوانین و پالیسی های مختلفی را برای تسهیل کمک رسانی تصویب نموده است. همچنین، دولت افغانستان پالیسی ملی پیشگیری و کاهش تلفات و خسارات غیر نظامی ۲۰۱۷ را برای کاهش تلفات و آسیب های غیرنظامیان ناشی از نیروی های امنیتی خویش و کمک به آسیب دیدگان را تصویب و بر آن متعهد شده است. این پالیسی همچنان نیروهای دفاعی و امنیتی را مکلف می سازد تا تلفات و خسارات غیر نظامیان را به ارگان های مربوطه گزارش دهد.

دولت افغانستان دو نوع مساعدت نقدی به غیر نظامیانی که متحمل آسیب ها از جنگ شده اند، فراهم می سازد. پرداخت یکباره از

ماده ۵۳ قانون اساسی افغانستان

دولت به منظور تنظیم خدمات طبی و مساعدت مالی برای بازماندگان شهدا و مفقودین و برای باز توانی معلولین و معیوبین و سهمگیری فعال آنان در جامعه، مطابق به احکام قانون، تدابیر لازم اتخاذ می نماید.

دولت حقوق متقاعدین را تضمین نموده، برای کهن سالان، زنان بی سرپرست، معیوبین و معلولین و ایتمام بی بضاعت مطابق به احکام قانون کمک لازم به عمل می آورد.

طریق بودجه اضطراری کود ۹۱ یا ۹۲ و کمک مالی بصورت ماهانه به خانواده های قربانیان جنگ از طریق وزارت دولت در امور شهدا و معلولین. وزارت دولت در امور شهدا و معلولین این کمک را به خانواده های قربانیان نیروهای دفاعی و امنیت افغان نیز فراهم می سازد. در این بخش، ما به طور خلاصه در باره هر یک از این برنامه ها و چگونگی تغییر آنها از سال ۲۰۱۳ به بعد بحث می کنیم.

وزارت مالیه افغانستان سالانه مبلغ مجموعی را از بودجه ملی برای حوادث احتمالی و اضطراری تخصیص می دهد که تنها رییس جمهور صلاحیت استفاده از آنها را دارد. از جمله این کودهای بودجوی، دو کود ۹۱ و ۹۲ (کود ۹۱ پالیسی و کود ۹۲ اضطرار) برای کمک به قربانیان استفاده شده است. کود ۹۲ برای حالات اضطرار است و کود ۹۱ کود پالیسی است که برای امنیت مقامات دولتی، مراقبت صحی، سفر های بین المللی و مصارف استفاده شده است. رییس جمهور افغانستان صلاحیت تعدیل پول بین این کود ها را داشته و از سال ۲۰۰۴ به این طرف، از هردو کود برای کمک به قربانیان استفاده شده است. وزارت مالیه برای دوره مارچ ۲۰۱۹ الی مارچ ۲۰۲۰، مبلغ ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ افغانی (در حدود معادل ۱۲,۹۸۷,۰۰۰ دالر) برای کود ۹۱ و ۹۲ اختصاص داده است.

فامیل های شهدای که در جنگ کشته شده است واجد شرایط دریافت مبلغ ۱۰۰,۰۰۰ افغانی (۱۳۰۰ دالر) از کود ۹۱/۹۲ می باشد. در حالی که زخمیان ناشی از جنگ مبلغ ۵۰,۰۰۰ افغانی (۶۵۰ دالر) دریافت میکنند. با این حال، قربانیان زخمی سطحی و همچنین خسارات مادی شامل مساعدت ازین کود ها نمی شوند.

بودجه کود ۹۱ و ۹۲ ریاست جمهوری

زمانیکه این برنامه در ۲۰۰۴ ایجاد شد، بودجه توسط اداره امور ریاست جمهوری اداره می شد. با این حال، هنگامی که رییس جمهور اشرف غنی و دکتر عبدالله عبدالله حکومت وحدت ملی را در ماه سپتامبر ۲۰۱۴ تأسیس کردند، صلاحیت منظوری و مدیریت پرداخت مساعدت به قربانیان و استفاده از کود ۹۲/۹۱ به ریاست اجراییه به سرپرستی دکتر عبدالله عبدالله محول شد. از ماه مارچ ۲۰۱۹ تا مارچ ۲۰۲۰، در حدود ۴,۰۰۰ قربانی غیر نظامی از بودجه این کودها مستفید شدند، اگر چه انتخابات جدال بر انگیز ریاست جمهوری باعث شد تا توزیع کمک ها در ماه مارچ ۲۰۲۰ متوقف شود. از ماه می ۲۰۲۰ به این طرف این بودجه از طریق دفتر اداره امور ریاست جمهوری مدیریت شده است. مرکز غیر نظامیان در جنگ از ریاست اجراییه و اداره مستقل ارگان های محل خواست تا معلومات کامل در مورد اینکه چه مقدار پول از کود های ۹۲/۹۱ از شروع این برنامه تا اکنون به قربانیان کمک شده است را شریک بسازد، اما آنها به دلیل اینکه این معلومات محرم هستند امتناع ورزیدند. با این حال، شفافیت در مورد تعداد افغان های کمک شده از طریق این برنامه ها باید به اطلاع عموم برسد تا امکان ارزیابی بهتری از نحوه استفاده از بودجه برای کمک به قربانیان جنگ فراهم شود.

خانمی از ولایت کندهار با عکس شوهرش که توسط ماین کنار جاده کشته شده است.

منبع: مرکز غیر نظامیان در جنگ

بر اساس طرزالعمل رسمی مصوب ۲۸ فبروری ۲۰۱۶ توسط ریاست اجراییه، مساعدت به قربانیان به دو شیوه انجام می گردد. (به ضمیمه مراجعه کنید):

مساعدت از طریق هیئت:

هیئت متشکل از نماینده های وزارت امور داخله، وزارت صحت عامه، اردوری ملی افغانستان، ریاست امنیت ملی، ارگان های محل و پولیس ملی افغان می باشد. این هیئت معمولاً به ساحاتی که حادثه صورت گرفته است، سفر می کند و با مقامات امنیتی، شاهدان و خانواده های قربانیان مصاحبه می کند. هنگامی که هیئت تحقیق شان را به پایان رساند، گزارشی تهیه می شود و با لیستی از قربانیان غیر نظامی برای مساعدت و پرداخت از طریق ارگان های محل به ریاست اجراییه/اداره امور ریاست جمهوری ارسال می گردد. علاوه براین، رییس جمهور و رییس اجراییه می توانند یک هیئت اختصاصی در زمینه نیز ایجاد کنند. در عمل، چنین هیئتی برای حوادث در شهرهای بزرگ یا حوادثی با تلفات غیر نظامی زیاد ایجاد شده است. نمونه هایی از این حوادث عبارتند از حادثه ولسوالی سنگین ولایت هلمند در دسامبر ۲۰۱۴، انفجار چهارراهی زنبق کابل در ماه می ۲۰۱۷، حادثه دشت ارچی کندز در می ۲۰۱۸، شهر غزنی در سال ۲۰۱۹ و حادثه بلخ در ماه جنوری ۲۰۲۰ می باشند.

مساعدت از طریق درخواستی:

غیر نظامیان همچنان می توانند به صورت مستقیم درخواست کمک دهند. این درخواست نیاز به امضاء و تایید از یک شفاخانه یا کلینیک صحتی دارد که قربانی در آنجا تحت درمان قرار گرفته است.

شکل ۱: طرز العمل درخواستی کود ۹۲/۹۱

سپس این امضا ها باید توسط ریاست امنیت ملی، پولیس ملی و مقامات صحت عامه ولایتی تایید گردد. این پروسه می تواند تا سه الی چهار ماه را در بر گیرد. (به شکل ۱ مراجعه کنید).

آمار یک ساله اداره مستقل ارگان های محل نشان می دهد که آنها از ماه مارچ ۲۰۱۹ تا مارچ ۲۰۲۰ حدود ۴،۰۰۰ قربانی را مساعدت کرده اند، اما طبق گزارش های یوناما از سال ۲۰۱۴، سالانه بیش از ۱۰ هزار غیر نظامی کشته یا زخمی شده اند. یوناما همچنین گزارش داده است که از ۳۶ مورد آسیب غیر نظامی که برای گزارش نیمه سال ۲۰۲۰ شان تحقیق کرده است، فقط پنج نفر کمک دریافت نموده است. بیش از نیمی از قربانیان غیر نظامی در افغانستان هیچ گونه کمک نقدی دریافت نمی کنند و یا هم درخواست کمک نکرده اند.

نوع دوم کمک های ارایه شده توسط دولت افغانستان از سوی وزارت دولت در امور شهدا و معلولین مدیریت می شود. پیش ازین بودجه مساعدت این وزارت همه افراد دارای معلولیت به شمول غیر نظامیان و قربانیان نیروهای امنیتی و دفاعی را تحت پوشش داشت و بنا براین، صرفا یک بودجه کمک به قربانیان غیر نظامی نبود. با این حال، در سپتامبر ۲۰۲۰، رییس جمهور غنی با صدور فرمانی اعلام کرد که این

**مساعدت وزارت
دولت در امور شهدا
و معلولین برای
قربانیان**

با فساد، و ساده سازی روند تثبیت معلولیت ها و خسارات قربانیان انجام داده است. برای دستیابی به این اهداف، این وزارت در سال ۲۰۲۰ یک مرکز تماس ۷۱۷ را در سراسر افغانستان و یک مرکز

یک خانم در کندهار عکس فرزندش را نشان می دهد که در یک حائنه انفجار ماین کنار جاده کشته شده است.

منبع: مرکز غیر نظامیان در جنگ

که جوابگوی تمام نیازمندی ها و معلومات باشد در شهر کابل ایجاد نمود که این مرکز خدمات طی مراحل درخواستی ها، صدور کارت های بیومتریک و کارت خود پرداز (ATM) را برای مستفدین فراهم می سازد. هدف این مرکز این است که همه مراحل رسمی را غرض سرعت در طی مراحل آنها زیر یک سقف جای دهد. مرکز تماس به سوالات متقاضیان در مورد طرز العمل ها و مقررات درخواست کمک به قربانیان پاسخ می دهد و کارت های شناسایی بیومتریک برای مقابله با فساد و جلوگیری از مستفدین خیالی صادر شده است. این اقدامات چشمگیر و مهم است، ولی برای دستیابی به هدف مورد نظر برای کمک به غیر نظامیان نیاز به پیشرفت بیشتری دارد. در حال حاضر، تنها یک مرکز عملیاتی جامع در مقرر وزارت دولت در امور شهدا و معلولین فعال است که در جریان سال های ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰، ۱۷۱,۰۰۰ کارت شناسایی و ۱۵۰,۰۰۰ کارت خود پرداز (ATM) را برای افراد معلول صادر کرده است.

علاوه بر آن، مرکز تماس کاملاً فعال به نظر نمی رسد. مرکز غیر نظامیان در جنگ در جریان ساعات کاری ده بار به این مرکز تماس گرفته ولی پاسخ دریافت نکرد. هیچ کدام از جمله ۲۵ نفر مصاحبه شده برای این تحقیق از مرکز تماس یا مرکز عملیاتی جامع اطلاع نداشتند.

تحقیقات مرکز غیر نظامیان در جنگ در سال ۲۰۱۳ نشان داده است که برنامه های مساعدت دولت به قربانیان به دلیل روند های بروکراتیک/دیوان سالاری، تاخیر در پرداخت، عدم همکاری کافی، موانع دسترسی، فساد و رشوت و چالش های مخصوص به زنان برای دسترسی به مساعدت ها، آسیب دیده

**چشم اندازهای
غیر نظامیان
در مورد
چالش های
دسترسی
مساعدت دولت
به قربانیان**

است. همانطوریکه در بالا ذکر شد، دولت افغانستان برخی اقداماتی را برای بهبود این برنامه انجام داده است، با این حال، تحقیقات مرکز غیر نظامیان در سال ۲۰۲۰ نشان می دهد که بیشتر چالش های شناسایی شده در ۲۰۱۳ همچنان وجود دارد. به طور خاص، تعلیق برنامه مساعدت کود ۹۲/۹۱ در شرایطی اتفاق افتاد که خشونت ها افزایش یافته و ویروس کوید-۱۹ به صورت گسترده ی به کشور و اقتصاد آن تاثیر گذاشت و مشکلات شهروان غیر نظامی که از جنگ رنج می برند، تشدید نمود. وزارت صحت عامه اعلام نمود که طبق نظر سنجی داخلی آنها تخمیناً حدود ۱۰ میلیون نفر به این ویروس مبتلا اند، اگرچه تعداد مثبت آزمایش شده کمتر از ۴۰ هزار نفر است.

طول زمان طی مراحل درخواستی

روند طی مراحل درخواست دهی مشکل است و در بهترین حالت، سه تا چهار ماه به طول می انجامد، زیرا به پنج امضا در سطح ولایت و دو امضای دیگر از مقامات درکابل نیاز دارد. با این وجود، اگر سندی کمبود باشد، سه تا چهار ماه دیگر طول می کشد که دوباره آن سند را بخواهد و دوباره برای طی مراحل به کابل بفرستد. گاهی اوقات متقاضیان باید برای پیگیری درخواستی های شان به کابل سفر نمایند، درحالیکه این کار لازم نیست. با تعلیق برنامه های کود ۹۲/۹۱ در سال ۲۰۲۰، حتی اگر این روند از سر گرفته شود، قربانیانی هست که در سال ۲۰۱۹ درخواست داده اند و تا هنوز ازین برنامه مستفید نشده اند. اداره مستقل ارگان های محل تخمین می زند که در حدود ۵،۰۰۰ اسناد متقاضی در سیستم عقب مانده باشد و منتظر منظوری و پرداخت است. به عنوان نمونه، خانمی از ولایت هرات که سه عضو خانواده از جمله شوهرش را در سال ۲۰۱۷ از دست داده است، به مرکز غیر نظامیان اظهار داشته است که هیچ مساعدتی را دریافت نکرده است با آنکه یک ماه بعد از خانواده است و باید نفقه سه طفل را فراهم سازد. وی به مرکز غیر نظامیان در جنگ گفت: "من برای تهیه نان به خانواده به سختی گرفتارم، لطفاً، لطفاً کمک ام کنید".

در موارد دیگر، غیر نظامیان به مرکز غیر نظامیان در جنگ اظهار داشتند که روند درخواستی آنها

فرم درخواستی کود ۹۲/۹۱ که برای یک قربانی کشته شده در کندز خانه پری شده است. منبع: مرکز غیر نظامیان در جنگ

بیش از یک سال به درازا کشیده است و تا هنوز هیچ مساعدتی را دریافت نکرده اند. مرکز غیر نظامیان در جنگ سند درخواستی یک خانم را مشاهده کرده است که پسرش در یک حمله انتحاری در کندز زخمی شده و چندین روز در شفاخانه بستری بوده است. وی در ۱۶ سپتامبر ۲۰۱۹ درخواستی داده است اما تا کنون هیچ مساعدتی را دریافت نکرده است. مرکز غیر نظامیان در جنگ همچنان تاخیرهای قابل توجهی در روند مساعدت به قربانیان را در وزارت دولت در امور شهدا و معلولین دریافت کرده است، از جمله دو مورد که قربانیان از سال ۲۰۱۷ منتظر بودند.

یک مقام ریاست ارگان های محل به مرکز غیر نظامیان گفت که آنها برای ایجاد یک سیستم درخواست آنلاین پلان داشتند، ولی بودجه ایجاد آن را فراهم نتوانستند. همانطوریکه در گزارش ۲۰۱۳ ما توصیه شده است، مرکز غیر نظامیان در جنگ معتقد بر این است که ایجاد یک سیستم درخواست دهی واحد برای درخواستی به مساعدت کود ۹۲/۹۱ و وزارت دولت در امور شهدا و معلولین، روش بهتر برای از بین بردن مراحل غیر ضروری بروکراتیک، سرعت بخشیدن به روند پرداخت و جلوگیری از تاخیرهای بی مورد خواهد بود. علاوه بر این، محدودیت پوشش اینترنت در سراسر کشور و سطح پایین سواد، به ویژه در مناطق دور دست و دهات، بیانگر این است که خدمات درخواستی به صورت آنلاین برای بسیاری قابل دسترس نمی باشد. مرکز غیر نظامیان در جنگ اکیدا توصیه می کند که روند توزیع بودجه مساعدت از طریق کود ۹۲/۹۱ هر چه زودتر از سر گرفته شود و دولت افغانستان مسئولیت ها و تعهدات شان را در قبال غیر نظامیان قربانی جنگ انجام دهد. این مرکز همچنان پیشنهاد می کند بودجه مساعدت به قربانیان از کود های بودجه رییس جمهور جدا شود و این بودجه را برای هر دو مساعدت های یکباره و ماهانه، به بودجه وزارت دولت در امور شهدا و معلولین تعدیل نماید. این امر همچنان باعث افزایش شفافیت در مصرف بودجه می شود زیرا تخصیص کدهای بودجی در اختیار رییس جمهور احتیاطی است.

تعلیق بودجه کود ۹۲ و عدم اراده سیاسی

انتخابات جدال بر انگیز ۲۰۱۹ بالای برنامه های مساعدت به قربانیان، به ویژه بودجه کمکی کود ۹۲ تاثیر گذاشت و از ماه مارچ ۲۰۲۰، هنگامی که رییس جمهور غنی رییس اجراییه را برکنار نمود، این امر منجر به تعلیق مساعدت این کود گردید. داکتر عبدالله رقیب اصلی رییس جمهور غنی در انتخابات ریاست جمهوری و رییس اجراییه، این تصمیم را نپذیرفت و به رسیدگی به درخواست های مساعدت به قربانیان ادامه داد. ریاست اجراییه در حدود ۲،۰۰۰ سند درخواستی مساعدت به قربانیان را تا ماه می ۲۰۲۰ منظور کرد، اما وزارت مالیه بنابر دلیل عدم صلاحیت قانونی رییس اجراییه، انتقال پول ها را به ولایات جهت پرداخت به قربانیان اجرا نکرد. به تاریخ ۱۷ ماه می ۲۰۲۰، رییس جمهور غنی و عبدالله عبدالله توافق نامه جدید سیاسی را امضا کردند و ریاست اجراییه منحل گردید. بعد از آن در ماه اگست، صلاحیت منظوری مساعدت ها به قربانیان به اداره امور ریاست جمهوری محول گردید.

باوجود توافق نامه جدید، تاحال (زمان نوشتن این گزارش) روند درخواستی از سر گرفته نشده است. تاخیر های بروکراتیک/دیوان سالاری در انتقال این برنامه به اداره امور ریاست جمهوری باعث ایستایی برنامه مساعدت شده است. به گفته یک مقام پیشین ریاست اجراییه، این تاخیر ها به دلیل عدم اولویت بندی و "نبود علاقه" به برنامه مساعدت به قربانیان است.

به گفته مقامات دولتی، یکی دیگر از عوامل تاخیر در طی مراحل پرداخت ها کمبود بودجه می باشد.

شرایط اسناد و گزارش دهی

با این وجود، اگرچه افغانستان با چالش های عواید رو بروست، اما یک گزارش تحقیق توسط روزنامه اطلاعات روز نشان می دهد پول های مربوط به کود ۹۱، که می تواند برای مساعدت به قربانیان استفاده شود، برای سفرهای رسمی و تامین امنیت مصرف شده است. علت اصلی تاخیر در پرداخت مساعدت ها عدم تعهد و اراده سیاسی برای کمک به قربانیان است. یکی از مقامات پیشین ریاست اجراییه به مرکز غیر نظامیان اظهار داشت که مواردی وجود دارد که وزارت مالیه نتوانسته است پول های مساعدت را در چندین ماه انتقال/پرداخت نمایند و تنها پس از فشارهای وکلای پارلمان این مساعدت ها انجام شده است.

در روند فعلی درخواست مساعدت از کود ۹۲/۹۱، متقاضی برای دریافت مساعدت باید یک امضای تاییدی از اداره ولایتی امنیت ملی دریافت کند. این امضای تاییدی برای اطمینان از اینکه فرد عضو گروه های مخالف مسلح نیست، می باشد. با این حال، غیر نظامیان مصاحبه شده توسط مرکز غیر نظامیان در جنگ دسترسی به اداره امنیت ملی را دشوار خوانده اند. به گفته یکی از قربانیان، "اگر واسطه نداشته باشید، اجازه ورود به اداره امنیت ملی را ندارید". یکی دیگر از قربانیان غیر نظامی به مرکز غیر نظامیان در جنگ بیان داشت که برای امضای تاییدی به امنیت ملی رفته و دو روز منتظر مانده است. بعد از دو روز انتظاری بالاخره اجازه ورود را دریافت نکرده و از سر نا امیدی اسناد درخواستی اش را پاره کرده و از طی مراحل آن منصرف شده است. اما طبق گفته های مقامات ریاست مستقل ارگان های محل و ریاست اجراییه، حکومت محلی/مقام ولایت صلاحیت تایید درخواستی را بدون امضای امنیت ملی دارا می باشد، یا تاییدی امنیت ملی را میتوان توسط یک تماس تلفیونی بدست آورد. اما متقاضیان از چنین سهولتی آگاهی ندارند و هیچ یک از مصاحبه شوندگان ما که درخواست کمک کرده اند، این گزینه را امتحان نکرده اند.

چالش مهم دیگر عدم پیگیری سیستماتیک تلفات غیر نظامیان توسط نیروهای دفاعی و امنیتی افغانستان، به ویژه پولیس و امنیت ملی می باشد که برای تایید و طی مراحل درخواستی های قربانیان به امضای آنها ضرورت می باشد. پالیسی تلفات غیر نظامیان ۲۰۱۷ مستلزم پیگیری حوادث آسیب های غیر نظامیان توسط نیروهای دفاعی و امنیتی است که حوادث را به مرکز فرماندهی ارتش ملی، مرکز فرماندهی پولیس ملی یا مرکز نصرت گزارش می دهند. این مراکز به مرکز توحید در شورای امنیت ملی گزارش می دهد. با این حال، در عمل، تلفات غیر نظامیان به صورت سیستماتیک توسط نیروهای دفاعی و امنیتی پیگیری نشده و با تیم کاهش تلفات غیر نظامیان در مرکز توحید گزارش داده نمی شود. بنا براین، برخی از قربانیان تصدیق حوادث را دریافت نمی کنند و از دریافت کمک محروم می شوند. به عنوان نمونه، یکی از اعضای شورای ولایتی هرات به ما اظهار داشت که وی باور دارد حوادث در ادارات امنیت و پولیس ثبت نشده و بنا براین طی مراحل نمی شود.

دولت باید دستورالعمل هایی را برای تمام قوای امنیتی و دفاعی ملی صادر نماید تا آسیب های غیر نظامیان در حین عملیات را گزارش نموده و همچنان از آنها خواسته شود که این گزارشات را به مرکز توحید ارایه نماید. همچنین، جهت تثبیت نام قربانیان، معلومات قربانیان با کمیسیون مستقل حقوق بشر چیک و بررسی شود، زیرا کمیسیون سوابق حوادث تلفات غیر نظامیان و اسامی قربانیان آنها را ثبت می نماید.

آسیب‌پذیری در برابر فساد

مصاحبه شوندگان مرکز غیر نظامیان در جنگ از موجودیت انواع مختلف فساد که در جریان طی مراحل درخواستی کمک به قربانیان رخ داده است، پرده برداشته اند. یک مقام اداره مستقل ارگان های محل به مرکز غیر نظامیان در جنگ گفته است که فساد اداری شامل درخواست فیصدی از مبلغ مساعدت شده به عنوان فیس طی مراحل اسناد درخواستی، جعل تذکره، دریافت پول برای طی مراحل شهدای خیالی (دریافت مساعدت برای کسانی که در واقع نه کشته شده اند و نه زخمی اند) و درخواست پول بخاطر گرفتن فورم درخواستی متقاضیان می باشند. یک فعال حقوق زن از ولایت کندز ادعا کرده است که وی خانواده ی را می‌شناسد که سی عضو خود را از دست داده است و فقط یک کودک باقی مانده است. دولت مرکزی مبلغ ۳،۰۰۰،۰۰۰ (حدود ۳۹،۲۰۰ دالر) برای هر خانواده فراهم نموده است، اما این کودک فقط ۲۰۰،۰۰۰ (۲،۶۰۰ دالر) مساعدت دریافت کرده است. وی گفت: "بقیه مبالغ (حدود ۲،۸۰۰،۰۰۰ افغانی) توسط مقامات محلی حیف و میل شده است. او ادعا می کند که مساعدت های پولی در نهایت به دست کسانی می رسد که در بین مقامات محلی واسطه دارند، اگر کسی را بعنوان واسطه در این نهادها شناسید، ممکن است چیزی دریافت نکنید.

در ماه اگست ۲۰۲۰، سخنگوی وزارت دولت در امور شهدا و معلولین اعلام کرد که آنها به تعداد ۱۸،۰۰۰ کارت شناسایی معلولیت را باطل کردند. این افراد شامل کسانی است که معلول نبودند، بیش از یک کارت داشتند و یا اصلا وجود نداشتند.

بر علاوه، از آنجاییکه طی مراحل پروسه درخواستی زمانبر و پیچیده است، گاهی از قربانیان برای گرفتن برخی از امضاها مورد نیاز درخواست رشوت می شوند. یکی از غیر نظامیان از ولایت بغلان به مرکز غیر نظامیان در جنگ گفته است که یک مقام دولتی برای دریافت امضا و تائید از امنیت ملی، از وی رشوت خواسته ولی ایشان به این درخواست جواب رد گفته است و از آنجاییکه به تنهایی قادر به گرفتن امضا از امنیت ملی نبوده، از رسیدگی به درخواست اش منصرف شده است. در این تحقیق، از بین ۲۰ غیر نظامی مصاحبه شده که متقاضی برنامه های مساعدت بودند، هفت نفر آنها گفتند که مقامات محلی برای تکمیل اسناد درخواستی آنها خواهان رشوت شدند.

در حال حاضر فقط ۱۵ فیصد از کسانی که از کود ۹۲/۹۱ مساعدت دریافت می کنند زنان هستند. زنان متقاضی مساعدت با چالش های دیگری همچون موانع اجتماعی، سطح پایین سواد، نبود کارمند

چالش‌های برای متقاضیان زن

مردافغانان از ولایت بلخ، جون ۲۰۲۰:

«بیوه‌ها حق بیرون رفتن را ندارند. در جامعه ما زنان به عنوان وارث پذیرفته نمی شوند».

زن در دفاتر ولایتی جهت حمایت از متقاضیان زن (که این خود باعث دلسردی متقاضیان می شود) و موانع بروکراتیک/ دیوان سالاری برای تثبیت وراثت از جانب محکمه که قربانی شوهر یا پسر آنها هستند، روبرو می باشند.

بر اساس گزارش سالانه یوناما در سال ۲۰۱۹، ۵۸ فیصد از مجموع تلفات غیر نظامیان و ۶۴ درصد از کشته شده های

غیر نظامی را مردان تشکیل می دهد.^۶ در سال ۲۰۲۰، از هر ده تلفات، چهار نفر زن و کودک بودند که بقیه مردان بودند.^۷ یوناما اطلاعاتی در مورد وضعیت مدنی غیرنظامیان تلف شده ارایه نمی کند، اما با توجه به اینکه اکثر افغان ها زودتر ازدواج می کنند از نظر آماری احتمال قوی دارد که اکثر این مردان متاهل بودند و زنان بیوه بجا گذاشته اند. مطابق سیستم حقوقی افغانستان، زنان بیوه برای دریافت هرگونه کمک باید حکم محکمه را برای تثبیت وراثت شان داشته باشند. بر اساس طرزالعمل رسمی مصوب ۲۸ فبروری ۲۰۱۶ ریاست اجراییه که در آن آمده است: "فقط کسانی که حکم وراثت را از محکمه دارند، می توانند درخواست بدهند"^۸. با این حال، از آنجایی که نکاح نامه یا سند ثبت ازدواج در محاکم پرسیده می شود و این سند بسیار به ندرت در مناطق دور دست صادر می شود، بناء زنان برای دریافت حکم وراثت قانونی از محکمه به مشکل بر می خورد. از آنجاییکه پدر و برادر شوهر می توانند وارث باشند، معمولاً اعضای مرد خانواده اسناد را دریافت می کنند. یکی از اعضای شورای ولایتی هرات به مرکز غیر نظامیان در جنگ گفت که وی خانواده هایی را سراغ دارد که به مدت دو سال برای گرفتن حکم محکمه تلاش کردند ولی موفق نشدند.^۹ برای زخمیان، اگر قربانی حادثه خود نتواند دوسیه درخواستی اش را طی مراحل کند، به وکیل/نماینده نیاز دارد که اسنادش را طی مراحل نماید که وکیل نیز به تایید محکمه نیاز دارد.

یک مصاحبه شونده مرد از ولایت بلخ به مرکز غیر نظامیان در جنگ بیان داشت: "در قریه ما زنی که شوهر خود را از دست می دهد بیوه نامیده می شود. مردم در اینجا فکر می کنند که زنان بیوه حق بیرون رفتن را ندارند. در جامعه ما زنان به عنوان وارث پذیرفته نمی شوند. بنا براین، آنها نمی توانند از دولت و سایر سازمان ها جبران خسارت و مساعدت دریافت نمایند."^{۱۰}

یک مصاحبه شده زن از قندهار به مرکز غیر نظامیان در جنگ گفته است زمانیکه وی از چالشها ومشکلات پروسه درخواست دهی برای مساعدت آگاه شد، تصمیم گرفت درخواستی ندهد.^{۱۱} همین طور، یک خانم مصاحبه شده در بلخ به مرکز غیر نظامیان گفته است: "من حکم محکمه را به عنوان وارث شوهرم نداشتم و وقتی سر انجام آنرا بدست آوردم، مقامات محلی دولت برایم گفتند که برادرهای شوهرم قبلاً درخواست داده اند و مساعدت را دریافت کرده اند و من و فرزندانم را نا امید رها کردند."^{۱۲}

عدم آگاهی از برنامه های مساعدت و جبران خسارت در میان زنان مانع مهمی برای درخواست مساعدت است. خانمی از هرات که شوهر، پدر و برادر شوهرش را از دست داده بود، به مرکز غیرنظامیان در جنگ گفته است که نمی داند به کجا برای کمک درخواستی بدهد.^{۱۳} خانمی دیگری از کندز که پسرش در یک حمله انتحاری به شدت زخمی شده است، شکایت مشابهی دارد. وی به مرکز غیر نظامیان در جنگ

۶. یوناما، «افغانستان: حفاظت غیر نظامیان در درگیری های مسلحانه ۲۰۱۹»، فبروری ۲۰۲۰.

(https://unama.unmissions.org/sites/default/files/afghanistan_protection_of_civilians_annual_report_2019.pdf)

۷. یوناما، گزارش ربع سوم، صفحه ۶.

۸. یک کاپی از «طرزالعمل مساعدت به قربانیان که در حملات نظامی کشته و زخمی شدند» را مرکز غیر نظامیان در جنگ مشاهده نموده است.

۹. مصاحبه مرکز غیر نظامیان در جنگ با یک عضو شورای ولایتی هرات، هرات، ۷ جولای ۲۰۲۰.

۱۰. مصاحبه مرکز غیر نظامیان در جنگ با یک غیر نظامی، بلخ، ۳ جون ۲۰۲۰، قابل یادآوری است که مطابق قانون افغانستان زنان می توانند وارث باشند، اما سهم مساوی با مردان ندارد.

۱۱. مصاحبه مرکز غیر نظامیان در جنگ با یک غیر نظامی، کندهار، ۲۷ جولای ۲۰۲۰.

۱۲. مصاحبه مرکز غیر نظامیان در جنگ با یک غیر نظامی، بلخ، ۳ جولای ۲۰۲۰.

۱۳. مصاحبه مرکز غیر نظامیان در جنگ با یک خانوانواده قربانی، هرات، ۱۱ جولای ۲۰۲۰.

گفت زمانیکه وی برای مساعدت درخواست می داده است، هیچ کسی در دفاتر دولتی در زمینه شریک ساختن معلومات در مورد نحوه درخواست دهی و پروسه طی مراحل آن همکاری نکرده است.^{۱۴}

با وجود این چالش ها، در حال حاضر هیچ گونه پلان و پالیسی یا تیم های توسعه یی و ارتباطی در برنامه وزارت دولت در امور شهدا و معلولین و کود ۹۲/۹۱ وجود ندارد که برنامه های آگاهی دهی را در بین گروه های آسیب پذیر همچون معلولین و زنان افزایش دهد و یا آنها را در طی مراحل دوسیه های درخواستی شان کمک کنند. به گفته مقامات رسمی افغان به مرکز غیر نظامیان در جنگ، پالیسی ها و طرز العمل های درخواست برای مساعدت برای همه یکسان است و هیچ طرز العمل یا مانع قانونی دیگر برای زنان جهت درخواست برای مساعدت به قربانیان وجود ندارد.^{۱۵} اما یک مقام محلی مربوط به وزارت زنان اعتراف کرد که درخواست برای مساعدت از کود ۹۲/۹۱ به دلایل بروکراسی بیش از حد در پروسه، کمبود کارمند زن در سطح ولایت که میتواند به زنان متقاضی کمک باشد و زمان طولانی تقریباً برای زنان ناممکن است.^{۱۶} با توجه به چالش های پیش روی زنان، دولت باید برنامه های آگاهی دهی مختص به زنان را طراحی کند، زنان بیشتری برای حمایت و همکاری متقاضیان زن در ولایات استخدام نمایند و مقامات محلی را برای همکاری با زنان متقاضی تشویق کند تا فضای بهتر و مناسب تری برای متقاضیان زن فراهم شود.

ترس از انتقام و تلافی از جانب گروه های مخالف مسلح

دوازده درصد از مصاحبه شوندگان غیر نظامی برای این تحقیق اذعان داشتند قربانیانی که در مناطق تحت کنترل دولت زندگی نمی کنند، از ترس انتقام و جنگ دوباره توسط گروه های افراد مسلح برای مساعدت درخواست نمی کنند. قربانیان گفته اند که در صورت دریافت وجوه کمکی از جانب دولت، گروه های مخالف مسلح گمان می کنند آنها افراد دولت هستند و به این ترتیب، خانواده های آنها در معرض خطر قرار می گیرند. یک غیر نظامی از ولایت ننگرهار به مرکز غیر نظامیان در جنگ گفت: "هیچ کس جرات درخواست مساعدت را ندارد زیرا تمام ولسوالی تحت کنترل طالبان است و دریافت هرگونه مساعدت به معنای همکاری با دولت است و زندگی ما را به خطر می اندازد. من هیچ خانواده قربانی را نمی شناسم که از دولت کمک دریافت کرده باشد زیرا آنها را کافر می پندارند."^{۱۷}

همچنان، غیر نظامیان ترس این را دارند که در صورت تماس و رفتن به امنیت ملی جهت اخذ امضاء، مخالفین مسلح آنها را بعنوان همکاران دولت تلقی کنند. یکی از قربانیان غیر نظامی از ولایت بغلان به مرکز غیر نظامیان در جنگ گفت که اگرچه وی اسناد درخواستی را دریافت کرده بود، اما نسبت روند پیچیده کار و التزام امضای امنیت ملی برای تایید که این امر شاید موجب تحقیق و موشگافی از طالبان شده و بالاخره باعث به خطر افتادن خود و فامیل اش شود، دست از طی مراحل پروسه درخواستی برای مساعدت برداشته است.^{۱۸} اداره امور ریاست جمهوری باید التزام امضای تاییدی امنیت ملی را از پروسه بردارد زیرا امضای تاییدی افسران پولیس می تواند نوعیت حادثه و تلفات غیر نظامی را تایید کند.

۱۴. مصاحبه مرکز غیر نظامیان در جنگ با یک غیر نظامی، کندز، ۱ جولای ۲۰۲۰.

۱۵. مصاحبه مرکز غیر نظامیان در جنگ با یک مقام پیشین ریاست اجراییه، کابل، ۲۶ جولای ۲۰۲۰؛ مصاحبه با یک مقام اداره مستقل ارگان ها محل، کابل، ۱۷ جولای ۲۰۲۰.

۱۶. مصاحبه مرکز غیر نظامیان در جنگ با یک مقام محلی، بغلان، ۹ جولای ۲۰۱۳.

۱۷. مصاحبه مرکز غیر نظامیان در جنگ با یک غیر نظامی، ننگرهار، مصاحبه نمبر ۱۴، ۱۴ دسامبر ۲۰۲۰.

۱۸. مصاحبه مرکز غیر نظامیان در جنگ با یک غیر نظامی، بغلان، مصاحبه نمبر ۲، ۱۳ جون ۲۰۲۰.

ارتش ایالات متحده آمریکا نیز به عنوان یک طرف جنگ به غیر نظامیانی که در حین عملیات آنها آسیب دیده اند، مساعد می نماید. این پروسه در سال ۲۰۰۵ آغاز شد و همچنین در سال ۲۰۱۰ این پروسه توسط سازمان ناتو به عنوان پالیسی شناخته شد.^{۱۹}

پالیسی پرداخت های اکرامیه و خسارات جنگی ایالات متحده آمریکا جهت "ابراز تسلیت، همدردی و یا حسن نیت بوده و برای پذیرش تخلف نیست و همچنین الزامیت قانونی ندارد".^{۲۰} از آنجاییکه عملکرد ارتش آمریکا در پرداخت های اکرامیه به صورت موقت و در مواقع ضرورت می باشد. سناتور آمریکایی پتریک لیهی و انجوهای دیگر به شمول مرکز غیر نظامیان در جنگ سالهاست که برای فراهم ساختن این پالیسی وزارت دفاع آمریکا برای تمام عملیات های نظامی شان دادخواهی کرده است. وزارت دفاع آمریکا در ماه جون ۲۰۲۰ یک مقررہ پالیسی موقت را برای فراهم ساختن پرداخت های اکرامیه به غیر نظامیانی که به دلیل عملیات نظامی ایالات متحده آسیب دیده اند، صادر نمود. این پالیسی راهنمای هایی را در مورد گزارش و مستند سازی، سطوح معیاری پرداخت، نقش ها و مسئولیت های پنتاگون و فرماندهان جنگ منطوقی به ارتش ایالات متحده را ارائه می دهد.^{۲۱} این پالیسی، تصمیم را به تک تک فرماندهان جنگی موکول نموده و پرداخت به غیر نظامیان "دوستانه" را محدود می سازد.

زمانیکه حمایت قاطع یک ادعا مبنی بر آسیب غیر نظامی را دریافت می کند، این ادعا در جریان ۷۲ ساعت تحت بررسی اولیه قرار می گیرد تا "معتبر بودن ادعا تشخیص گردد".^{۲۲} یک ادعای معتبر و تایید شده بعد از بررسی اولیه نشان می دهد که غیر نظامیان در حدود "بالا تر از ۵۰٪" از حملات نظامیان ایالات متحده آسیب دیده باشد. اگر اسناد و شواهد بیشتری در فرصت های بعدی، بعد از ادعا ارایه گردد، برخی از ادعاها تحت بررسی مجدد قرار می گیرد.^{۲۳} در سال ۲۰۱۹، از ۵۶۳ ادعا، فقط ۷۴ مورد معتبر قلمداد شده اند که نسبت به سال ۲۰۱۸ که در آن ۲۲۳ ادعا معتبر شناخته شده بود، کاهش یافته است. کاهش تعداد دوسیه ادعا های که "معتبر" ارزیابی شده است، نگرانی در مورد کیفیت روند را افزایش داده است، با توجه به اینکه در سال ۲۰۱۹ ارتش ایالات متحده با پرتاب ۷،۲۴۳ بمب و مهمات، عملیات تهاجمی را به طور قابل توجهی افزایش داد.^{۲۴}

ارتش آمریکا در سال ۲۰۱۹ بصورت مجموعی ۶۰۵ مورد پرداخت با مبلغ کلی، ۱،۵۲۰،۱۱۶، دالر را به افغانها پرداخت نموده است.^{۲۵} این پرداخت ها به موارد ۳۳۶ جنگی، ۲۰۴ پرداخت قهرمانی

۱۹. برای گزارش قبلی مرکز غیر نظامیان در جنگ به اینجا مراجعه نمایید: «سیستم ادعاهای نظامیان ایالات متحده آمریکا برای غیر نظامیان»، ۳۰ اپریل ۲۰۰۸، <http://civiliansinconflict.org/resources/pub/us-military-claims-system-for-civilians/>; «جبران خساره نیروهای آمریکایی برای غیر نظامیان در درگیری های مسلحانه»، می ۲۰۱۰، <https://civiliansinconflict.org/wp-content/uploads/2017/09/>؛ مرکز غیر نظامیان در جنگ، «پرداخت های اکرامیه در افغانستان: یک مورد برای پالیسی پایدار برای نظامیان آمریکایی»، ۱۱ می ۲۰۱۵، https://civiliansinconflict.org/wp-content/uploads/2017/08/CIVIC_Exgratia_payments_2015_Brief.pdf (CENTER_Condolence_White_Paper_2010.pdf)؛ وزارت دفاع آمریکا، «گزارش پرداخت های اکرامیه در صورت خسارات جانی و مالی و زخمی ها که در اثر عملیات های نظامی نیروهای آمریکایی در سال ۲۰۱۹ در کشورهای خارجی رخ داده است»، ۱۲ می ۲۰۲۰.
۲۱. وزارت دفاع آمریکا، «فاهم نامه مدیران ادارات نظامی»، ۲۲ جون ۲۰۲۰ (INTERIM-REG-2020/Jun/23/2002320314/-1/-1/1/REPORT-ON-EX-GRATIA-PAY-2020-09-04/afghanistan-civilian-casualties-us-airstrikes?arc404=true)؛ <https://media.defense.gov/2020/Jun/23/2002320314/-1/-1/1/REPORT-ON-EX-GRATIA-PAY-2020-09-04/afghanistan-civilian-casualties-us-airstrikes?arc404=true>
۲۲. سوسنه جورج، «با افزایش حملات هوایی آمریکا در افغانستان، تحقیقات در مورد آسیب های غیر نظامی آغاز شد»، واشنگتن پست، ۴ سپتامبر ۲۰۲۰. <https://www.washingtonpost.com/world/2020/09/04/afghanistan-civilian-casualties-us-airstrikes?arc404=true>
۲۳. همان
۲۴. همان و سحر محمدالی و مارک گارلسکو، «کاهش آسیب های غیر نظامیان در افغانستان: راه پیشرو»، ۲۵ فیبروری ۲۰۲۰، https://www.justsecurity.org/68810/reduction-of-civilian-harm-in-afghanistan-a-way-forward
۲۵. وزارت دفاع آمریکا، «گزارش پرداخت های اکرامیه در صورت خسارات جانی و مالی و زخمی ها که در اثر عملیات های نظامی نیروهای آمریکایی در سال ۲۰۱۹ در کشورهای خارجی رخ داده است»، ۱۲ می ۲۰۲۰. <https://media.defense.gov/2020/May/12/2002298396/-1/-1/1/REPORT-ON-EX-GRATIA-PAY-2020-09-04/afghanistan-civilian-casualties-us-airstrikes?arc404=true>

و ۶۵ پرداخت اکرامیه بخش بندی شده است. مبلغ پرداختی اکرامیه در حدود بیش از ۳۱۴,۰۰۰ دالر بوده است.^{۲۶}

خسارات جنگی برای خسارت اموال پرداخت می شود و پرداخت همدردی برای آسیب به غیر نظامیان در جریان عملیات های که ارتش آمریکا در آن حضور داشته باشد، اهدا می گردد. پرداخت قهرمانی پرداختی است که به "همسر بازمانده یا از نزدیکان پرسونل نیروهای دفاعی یا پولیس کشور میزبان در حین دفاع یا حمایت از نیروهای ایالات متحده یا ائتلاف بین المللی بوده و به صورت عمدی توسط دشمن کشته شده است".^{۲۷}

برخلاف مساعدت های دولت افغانستان به قربانیان، ارتش ایالات متحده خسارات مادی ناشی از عملیات های شان را نیز پرداخت می نماید که در سال ۲۰۱۹ بیشترین پرداخت ها را (۳۳۶ مورد از مجموع ۶۰۵) به این بخش اختصاص داده است.

ارتش امریکا در سال ۲۰۱۹ علنی ساختن حوادث منسوب به نیروهای خویش را توقف داد.^{۲۸} وزارت دفاع امریکا در پاسخ به گزارش سالانه حفاظت از غیرنظامیان یوناما، خلاصه ی از حوادثی را که بعد از بررسی شان تایید کردند، ارایه می دهد. از سال ۲۰۱۶ به اینطرف، وزارت دفاع امریکا در مورد تلفات غیر نظامیان در همه بخش های عملیات نظامی شان و اجرای پرداخت اکرامیه همدردی ذریعه گزارش دوساله به کنگره ایالات متحده امریکا ارایه می دهد.

مرکز غیر نظامیان در جنگ با چهار غیر نظامی که معتقد هستند طی سالهای اخیر در اثر عملیات های نیروهای امریکایی آسیب دیده اند، مصاحبه کرده است. یکی از این چهار نفر مساعدت دریافت کرده است. عبدالغیاث، غیر نظامی باشنده کندز که به گفته بی بی سی همراه با ۴۱ غیر نظامی دیگر در اکتبر ۲۰۱۵ پس از حمله هوایی ارتش امریکا به شفاخانه داکتران بدون سرحد در کندز کشته شد.^{۲۹} یکی از اعضای خانواده ایشان به مرکز غیر نظامیان در جنگ بیان داشت که برای دریافت مساعدت از ارتش ایالات متحده امریکا، متقاضی فقط به یک نسخه طبی در مورد زخم و آسیب و یا هم تصدیق شفاخانه از کشته شدن قربانی و تذکره نیاز دارد. فامیل غیاث مبلغ ۴,۰۰۰ دالر امریکایی را از نیروهای امریکایی در میدان هوایی کندز دریافت کردند. ۳۰ نیروهای امریکایی در افغانستان حوادث منسوب به عملیات نیروهای شان را ردیابی می کنند، ازینرو می توانند زمان درخواستی یا ایجاد دوسیه را بررسی و تایید کنند.^{۳۱}

از سوی دیگر، سه غیر نظامی قربانی عملیات نظامی ایالات متحده امریکا از ننگرهار و کندز که توسط

MENTS-IN-THE-EVENT-OF-PROPERTY-DAMAGE-PERSONAL-INJURY-DEATH-THAT-WAS-INCIDENT-TO-U.S.-MILITARY-OPERATIONS-IN-FOREIGN-COUNTRIES-DURING-2019.PDF

۲۶. سوسنه جورج، «با افزایش حملات هوایی امریکا در افغانستان، تحقیقات در مورد آسیب های غیر نظامی آغاز شد»، واشنگتن پست، ۴ سپتامبر ۲۰۲۰. <https://www.washingtonpost.com/world/2020/09/04/afghanistan-civilian-casualties-us-airstrikes/?arc404=true>

۲۷. وزارت دفاع امریکا، «گزارش پرداخت های اکرامیه در صورت خسارات جانی و مالی و زخمی ها که در اثر عملیات های نظامی نیروهای امریکایی در سال ۲۰۱۹ در کشورهای خارجی رخ داده است»، ۱۲ می ۲۰۲۰.

۲۸. روبریت بومس، «قوای هوایی نشر معلومات جنگ افغانستان را توقف می دهد»، اسوشیتد پرس، ۱ می ۲۰۱۹. <https://apnews.com/article/253f6e2504ad-4c72aed8a2d0499a673e>

۲۹. بی بی سی، «حمله هوایی نیروهای امریکایی به کلینیک کندز با ۴۲ کشته، طبق گفته دکتران بدون مرز»، ۱۲ اکتوبر ۲۰۱۵. <https://www.bbc.com/news/world-asia-35082350>

۳۰. مصاحبه مرکز غیر نظامیان در جنگ با یک غیر نظامی، کندز، ۱ جولای ۲۰۲۰.

۳۱. این گزارش میکانیزم رهگیری تلفات غیر نظامیان توسط حمایت قاطع و نیروهای امریکایی را شامل نمی شود.

مرکز غیر نظامیان در جنگ مصاحبه شدند، نمی دانستند که چگونه و از کجا برای دریافت مساعدت نیروهای امریکایی درخواست دهند.^{۳۲} یک خانم باشنده ولایت کندز به مرکز غیر نظامیان در جنگ گفته است که در ماه جون ۲۰۱۸، شوهر و دو فرزند شان در اثر حمله هوایی نیروی های امریکایی در کندز به شدت زخمی شدند. وی به دلیل عدم آگاهی از اینکه در کجا و چگونه درخواست کمک کند، هیچ مساعدتی از جانب ارتش امریکا و یا دولت افغانستان نکرده است.^{۳۳} خانواده های قربانیان از ولایت ننگرهار به مرکز غیر نظامیان در جنگ گفته اند که قربانی شان از حمله غیر نظامیانی می باشد که در حمله نیروهای امریکایی بالای جنگجویان دولت اسلامی ولایت خراسان کشته شده است.^{۳۴}

بعد از ۲۰۱۴، هنگامی که نیروهای امریکایی شروع به کم کردن حضور شان کردند، تعداد کمی پایگاههای این نیروها در سطح ولایات باقی ماندند که این امر پروسه ایجاد دوسیه و درخواستی را برای غیرنظامیان افغان دشوار نموده است. بنابر این، تازمانیکه نیروهای امریکایی خود سراغ خانواده های قربانیان را نگیرد، راه مشخص دیگری وجود ندارد که غیر نظامیان افغان برای دسترسی به مساعدت همدردی درخواستی دهند.

علاوه بر این، برای غیر نظامیان مشکل است که هنگام حملات هوایی تشخیص دهند که این عملیات ها توسط نیروهای امریکایی است یا توسط نیروهای امنیتی افغان صورت گرفته است. ازینرو، قربانیان نمی توانند مطمئن شوند که آیا واجد شرایط برای دریافت مساعدت همدردی از نیروهای امریکایی هستند یا خیر. بصورت نمونه، یک غیر نظامی باشنده بلخ به مرکز غیر نظامیان در جنگ گفته است که خانه کاکایش در یک عملیات هوایی مورد حمله قرار گرفت و در اثر آن همه اعضای فامیل شان کشته شدند. اما وی مطمئن نیست که کدام یکی (نیروهای امنیتی افغان یا نیروهای امریکایی) مسئول این حملات بودند. وی گفت: "مردم می گویند حملات توسط هواپیمای B۵۲ بوده ولی من مطمئن نیستم چون شب بود و من در خواب بودم".^{۳۵} مرکز غیر نظامیان در جنگ جزئیات حادثه را از حمایت قاطع درخواست نمود ولی تا نشر این گزارش، پاسخی در یافت نکرده است.

علاوه بر کمک های دولت افغانستان، برنامه دیگری تحت نام پروژه کمک به کاهش درگیری برای غیر نظامیان وجود دارد که توسط اداره انکشاف بین المللی امریکا (USAID) تمویل میگردد و به صورت مستقیم برای غیر نظامیانی که در جریان درگیری ها آسیب دیده اند، قطع نظر از اینکه کدام گروه درگیر باعث آن شده است، کمک می کند. برنامه کمک به کاهش درگیری برای غیر نظامیان یک پروژه ۴۰ میلیون دلاری است که از ماه مارچ ۲۰۱۸ تا مارچ ۲۰۲۳ برای غیر نظامیان افغان و خانواده های که به دلیل جنگ و درگیری های متداوم از جراحات یا خسارات رنج می برند، اجرا می شود.^{۳۶} یک نهاد بین المللی موسوم به بلومونت این پروژه را در ۳۴ ولایت افغانستان تطبیق می نماید. بر اساس گفته های یک

پروژه کمک به کاهش درگیری برای غیر نظامیان (COMAC)

۳۲. مصاحبه مرکز غیر نظامیان در جنگ با یک غیر نظامی، ننگرهار، ۸ جولای ۲۰۲۰. و مصاحبه دیگر در ۱۰ جولای ۲۰۲۰؛ مصاحبه با غیر نظامی، کندز، ۲ جولای ۲۰۲۱.

۳۳. مصاحبه مرکز غیر نظامیان در جنگ با غیر نظامی، کندز، ۲ جولای ۲۰۲۰.

۳۴. احمد سلطان و عبدالقادر صدیقی، «حمله هواپیمای بدون سرنشین ایالات متحده باعث کشته شدن ۳۰ کارگر مزرعه پرورش آجیل کاج در افغانستان شد»، روترز، ۱۹ سپتامبر ۲۰۱۹ (https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-attack-drones-idUSKBN1W40NW).

۳۵. مصاحبه مرکز غیر نظامیان در جنگ با یک غیر نظامی، بلخ، ۳ جون ۲۰۲۰.

۳۶. USAID، «بررسی اجمالی کمک به کاهش جنگ برای نظامیان» ۱۱ مارچ ۲۰۱۹ (https://www.usaid.gov/news-information/fact-sheets/) (conflict-mitigation-assistance-civilians-comac).

مقام رسمی این برنامه، ۸۵،۰۰۰ اعضای خانواده از کمک های فوری و یا سفارشی این پروژه بهره مند شده اند. مستفیدین در حدود ۴۰،۵۰۰ زن و ۴۴،۵۰۰ مرد را شامل می شود؛ با این حال تنها ۸ درصد از کسانی که درخواست میدهند، زن هستند.^{۳۷} پروژه کمک به کاهش درگیری برای غیرنظامیان به تعقیب پروژه USAID^{۳۸} و ACAP^{۳۹} می باشد که در آن به افرادی که متاثر از عملیات نیروهای آمریکایی و ناتو بودند کمک های غیر نقدی صورت می گرفت.

پروژه کمک به کاهش درگیری برای غیر نظامیان دارای سه بخش - کمک فوری (AI)، کمک های متناسب (TA) و برنامه ظرفیت سازی برای دولت افغانستان به منظور ارتقای ظرفیت برای ارائه خدمات به قربانیان می باشد. کمک های فوری در قالب اجناس غیر نقدی، از جمله مواد غذایی ضروری و موارد بهداشتی فامیلی برای یک فامیل هفت ۷ نفره آسیب دیده که برای ۶۰ روز کافی است فراهم می شود. اگر یک فامیل ۸ عضو و یا بیشتر از آن باشد، بسته کمک فوری نظر به آن تنظیم می شود.^{۳۹} بسته کمک فوری متشکل از ۱۳ قلم مواد غذایی و غیر غذایی است، در حالیکه بسته کمک های متناسب با در نظر داشت شرایط و مهارت مستفیدین به منظور تامین معیشت و کمک های صحتی و روان درمانی تامین می شود.^{۴۰} برنامه کمک به کاهش درگیری برای غیر نظامیان به منظور جلوگیری از تکرار، برای قربانیانی که کارمند دولت هستند و یا غیر نظامیانی که از طریق برنامه های دیگر مساعدت شده است، کمک نمی کند. این برنامه همچنان خدمات ارجاعی را از طریق زنجیره خدماتی خود شان در شفاخانه ها، کلینیک های صحتی، مراکز توانبخشی، مشاوران روانی، مراکز آموزش های حرفه ای، سازمان های غیر دولتی ملی و بین المللی و خدمات عامه ارایه می دهد. این شامل مراجعه به مراقبت های صحتی است که بر اساس ارزیابی و مشاوره آسیب ها توسط تیم صحتی این برنامه فراهم میگردد. پروژه کمک به کاهش درگیری غیر نظامیان همچنین مصارف ترانسپورت و بود و باش قربانیان را برای اطمینان از دسترسی ها به مراکز صحتی این برنامه تحت پوشش قرار می دهد. برنامه تامین معیشت شامل خدمات و یا آموزش های است که فعالیت های در آمد زایی مستفیدین را تقویت می نماید (مانند آموزش های دام داری/واکسیناسیون حیوانات، قالین بافی، آموزش های نجاری و غیره...)^{۴۱}.

متقاضیانی که در برنامه کمک برای کاهش درگیری برای غیرنظامیان درخواست داده اند، از آنها فقط دو امضای تاییدی خواسته شده اند: اول از فرماندهی پولیس محلی و دیگری هم از یکی از بزرگان محل که حادثه را تایید نماید و همچنان تایید بدارند که فرد متقاضی عضو گروه های مخالف مسلح و کارمند دولت نمی باشد. از آنجاییکه کارمندان این برنامه نمی توانند به مناطق تحت کنترل مخالفین مسلح، جایی که بیشترین تلفات غیر نظامیان رخ می دهد، سفر کنند، بنا براین برای رجوع قربانیان در این برنامه،

۳۷. مصاحبه آنلاین مرکز غیرنظامیان در جنگ با سرپرست معاونت (COMAC)، کابل، ۱۵ اگست ۲۰۲۰. برای مساعدت، برنامه کمک به کاهش درگیری برای غیرنظامیان لیست تایید شده ضمیمه اسناد حمایتی مربوط به هر قربانی مانند اسناد تاییدی طبی برای زخمی ها با عکس از زخمی از طریق وزارت امور داخله و وزارت صحت عامه دریافت می نماید. برای حوادث به مقیاس کوچکتر، این برنامه کمکی فورم بررسی قربانی را که شامل اطلاعات شناسایی شخصی افراد آسیب دیده است تکمیل می کند و اطلاعات را ابتدا در سطح محلی (بعنوان مثال با بزرگان اجتماعی یا روسای شوراهای اجتماعی و بخش پولیس ولسوالی) تایید و سپس در سطوح ولایتی، مرکزی و وزارت دولت در امور شهدا و معلولین طی مراحل می نماید. گزینه دیگر، این برنامه اظهارات کتبی (معروف به دادخواست مستفیدین) از فرد آسیب دیده را می پذیرد، البته با شرح مختصری درباره اینکه چگونه آنها یا اعضای خانواده آنها توسط مقامات محلی و ولایتی و شهدا و معلولین مربوطه تایید می شود. این بخش همچنان باید با اسناد و شواهد بیشتر در مورد خسارت ایجاد شده همراه باشد.

۳۸. مرکز غیر نظامیان در جنگ اظهاراتی را اعلان کرده است که کنگره ایالات متحده و سایر کشورها از برنامه کمک های غیر نظامی افغانستان در سال های گذشته حمایت و پشتیبانی می کنند.

۳۹. مصاحبه آنلاین مرکز غیرنظامیان در جنگ با سرپرست معاونت کمک به کاهش درگیری برای غیرنظامیان، کابل، ۱۵ اگست ۲۰۲۰.

۴۰. مصاحبه مرکز غیرنظامیان در جنگ با یک مقام رسمی کمک به کاهش درگیری برای غیرنظامیان، کابل ۵ جون ۲۰۲۰.

۴۱. مصاحبه آنلاین مرکز غیرنظامیان در جنگ با سرپرست معاونت کمک به کاهش درگیری برای غیرنظامیان، کابل، ۱۵ اگست ۲۰۲۰.

آنها مجبورند به سایر سازمان ها و شبکه ها اعتماد نمایند.^{۴۲}

برعلاوه، غیر نظامیان از ولایت های بغلان و کندز به مرکز غیر نظامیان در جنگ بیان داشتند که آنها سه ماه بعد از حادثه به این برنامه کمک درخواستی دادند ولی برای آنها گفته شده است که این برنامه فقط متقاضیانی را تحت پوشش قرار می دهد که بعد از حادثه در جریان دوماه درخواستی بدهند.^{۴۳} این روش تعدادی زیاد از قربانیانی را شامل نمی شود که به نسبت چالش های سفر از مناطق تحت کنترل مخالفین مسلح، قادر نیستند در جریان دوماه بعد از وقوع حادثه به مرکز ولایت سفر نمایند. از ۲۵ غیر نظامی مصاحبه شده توسط مرکز غیر نظامیان در جنگ فقط پنج نفر از این برنامه کمک دریافت نموده اند. بقیه مصاحبه شوندهگان یا از چنین برنامه ی اطلاع نداشتند یا هم برای آنان گفته شده اند که وقت درخواستی گذشته است. علاوه بر این، مصاحبه شوندهگان اذعان داشتند که مساعدت های برنامه کمک به کاهش درگیری برای غیر نظامیان یک ماه طول می کشد تا آغاز گردد و این مدت برای خانواده های که نان آور شان را از دست داده اند طولانی است.^{۴۴}

معاون پروژه کمک به کاهش درگیری برای غیر نظامیان تایید می کند که روند طولانی تایید حادثه و قربانی یک چالش است، علاوه بر آن، آنها برای تایید معلومات ثبت شده توسط متقاضیان به مشارکت دولت محلی و مقامات ولایتی (وزارت داخله) متکی است. معاون پروژه بیان داشت: "در برخی ولایات این روند به دلیل عدم اولویت بندی در رسیدگی به عرایض و درخواستی ها طولانی می شود، یا در موارد دیگر به دلیل عدم همکاری پولیس و یا مراکز صحنی محلی که سوابق تلفات غیر نظامیان را دارند اما معلومات را زودتر با ما شریک نمی سازند".^{۴۵} مهلت واجد شرایط بودن به این برنامه مساعدت مدت سه ماه از تاریخ وقوع حادثه می باشد.^{۴۶}

بصورت کلی، پروژه کمک به کاهش درگیری برای غیر نظامیان به دلیل حضور بیشتر آنها در ولایات و برنامه های اطلاع رسانی بهتر، از برنامه های مساعدت دولت افغانستان و برنامه کمک نیروهای ایالات متحده امریکا برای قربانیان افغان بیشتر قابل دسترس می باشد. روند این برنامه نیز در مقایسه با دیگر برنامه ها زمانگیر نمی باشد. با این حال، از آنجاییکه حضور این برنامه در سطح ولسوالی ها محدود است، قربانیان در مناطق دور دست و قریه جات اطلاعات اندک در مورد این برنامه داشته و یا هم سفر به مراکز ولایات برای درخواست به این کمک برای شان دشوار است.

۴۲. مصاحبه آنلاین مرکز غیر نظامیان در جنگ با سرپرست معاونت کمک به کاهش درگیری برای غیر نظامیان، کابل، ۱۵ اگست ۲۰۲۰.

۴۳. مصاحبه مرکز غیر نظامیان در جنگ با یک غیر نظامی، بغلان ۱۳ جون ۲۰۲۰؛ مصاحبه با یک غیر نظامی، کندز، ۲۸ جون ۲۰۲۰.

۴۴. مصاحبه مرکز غیر نظامیان در جنگ با یک مقام محلی، بغلان، ۹ جون ۲۰۲۰.

۴۵. مصاحبه آنلاین مرکز غیر نظامیان در جنگ با سرپرست معاونت کمک به کاهش درگیری برای غیر نظامیان، کابل، ۱۵ اگست ۲۰۲۰.

۴۶. تبادل ایمیل مرکز غیر نظامیان در جنگ با مقامات کمک به کاهش درگیری برای غیر نظامیان، کابل، ۱۹ سپتامبر ۲۰۲۰

نتیجه‌گیری

جنگ و درگیری‌ها در افغانستان همچنان تلفات ویرانگری بر غیر نظامیان وارد میکند. هزاران افغان جان‌هایشان را از دست داده‌اند و دیگران شاهد تغییر غیر قابل برگشت زندگی آنها بخاطر از دست دادن درآمد، مصرف هنگفت تداوی، معلولیت‌ها و خسارات مالی بوده‌اند. دولت افغانستان و حامیان بین‌المللی آن می‌توانند کارهای بیشتری برای افزایش موثریت برنامه‌های مختلف مساعدت به قربانیان انجام دهند تا همه غیر نظامیان تحت پوشش قرار بگیرند و فرصت تلاش و بازسازی زندگی برای آنها فراهم گردد.

عکس ۳: تظاهرات قربانیان جنگ، ولایت ننگرهار
آرشیف مرکز غیر نظامیان در جنگ

شماره: ۲۴۸۳
تاریخ: ۱۳۹۴/۱۲/۹

حکم

رئیس اجراییه جمهوری اسلامی افغانستان طرز العمل توزیع مساعدت ها به وارثین شهدا و مجروحین ملکی در حوادث نظامی

طرز العمل توزیع مساعدت های نقدی ریاست اجراییه
جمهوری اسلامی افغانستان برای وارثین شهدا و مجروحین
ناشی از حوادث ناگوار نظامی و اعمال ضد دولتی، که در سه
فصل و چهارده ماده به منظور تطبیق و رسانیدن به موقع
مساعدت ها به وارثین شهدا و مجروحین ترتیب و تنظیم گردیده
منظور است.

دکتور عبدالله

رئیس اجراییه جمهوری اسلامی افغانستان

جمهوری اسلامی افغانستان ریاست عمومی دفتر ریاست اجرائیه

طرز العمل توزیع مساعدت نقدی ریاست اجرائیه جمهوری اسلامی افغانستان برای ورثه شهدا و مجروحین ناشی از حوادث ناگوار بمباردمان هوایی، فعالیت های نظامی و اعمال ضد دولتی

فصل اول احکام عمومی

این طرز العمل با پیروی از حکم ماده (۷۶) قانون اساسی (حکومت برای تطبیق خطوط اساسی سیاست کشور و تنظیم وظایف خود، مقررات وضع و تصویب می کند. این مقررات باید مناقض نص یا روح هیچ قانون نباشد.) به منظور توزیع سالم و دقیق مساعدت های نقدی ریاست اجرائیه جمهوری اسلامی افغانستان برای بازماندگان (ورثه) شهدا و مجروحین ناشی از حوادث ناگوار بمباران های هوایی، فعالیت های نظامی و اعمال ضد دولتی وضع گردیده است.

تعريفات

ماده اول:

اصطلاحات آتی در این طرز العمل مفاهیم ذیل را افاده مینماید:

۱. **شهید:** شخصیکه در جریان اعمال خرابکارانه عناصر ضد دولتی، بمباردمان هوایی و فعالیت های نظامی و مرتبط به آن شهید گردیده باشد و مراجع ذیصلاح مندرج ماده ششم در فورم خاص، شهادتش را تصدیق نمایند.
۲. **مجروح:** شخصیکه در جریان اعمال ضد دولتی یا بمباردمان هوایی و فعالیت های نظامی و مرتبط به آن مجروح گردیده باشد و در یکی از مراکز صحتی معاینه، بستر و معالجه شده و مراجع ذیصلاح مندرج ماده ششم در فورم خاص، مجروحیتش را تصدیق نمایند.
۳. **اعمال ضد دولتی:** شامل حوادث انتحاری، تروریستی، انفجار ماین ضد وسایط و پرسونل، انفجار مواد منفجره و سایر فعالیت های نظامی دشمن می گردد.
۴. **بمباردمان هوایی:** بمباردمان هوایی قوای داخلی و خارجی که منجر به تلفات جانی و مجروحیت اشخاص بیگناه ملکی شده باشد.
۵. **فعالیت های نظامی:** هر نوع فعالیت های نظامی داخلی، خارجی و دشمن که منجر به تلفات جانی و مجروحیت اشخاص بیگناه ملکی شده باشد.
۶. **وارث شهید:** عبارت از شخصی است که به اساس وثیقه شرعی حصر وراثت در محکمه ذیصلاح به صفت وکیل از طرف ورثه شهید، وراثتش ثابت شده باشد.

۷. وکیل و یا ولی مجروح: در صورتیکه خود مجروح توانمندی تسلیمی مساعدت منظور شده را نداشته باشد، مساعدت نقدی برای وکیل و یا ولی قانونی مجروح که در فورمه خاص تثبیت مجروحیت تأیید شده باشد، توزیع میگردد.

۸. وکیل، وصی یا ولی ورثه شهید: عبارت از شخصی است که از طرف ورثه، در محکمه ذیصلاح و یا ولی ورثه ذریعه وثیقه شرعی که در محکمه ذیصلاح ترتیب شده باشد، تثبیت گردد.

مساعدت نقدی

ماده دوم:

مساعدت نقدی برای ورثه شهدا و مجروحین حوادث بعد از بررسی چگونگی حادثه توسط هیئتی که از طرف مقامات ذیصلاح مؤظف میگردد و یا تکمیل فورمه های خاص تثبیت شهادت و مجروحیت به اساس حکم ریاست اجرائیه جمهوری اسلامی افغانستان صورت میگیرد.

هیئت بررسی چگونگی حادثه

ماده سوم:

هیئت بررسی چگونگی حادثه به اساس حکم و لزوم دید رئیس جمهوری اسلامی افغانستان و یا رئیس اجرائیه جمهوری اسلامی افغانستان با در نظر داشت ثقل و حساسیت حادثه متشکل از نمایندگان ادارات مختلف دولتی، در صورت لزوم یا شمول اعضای شورای ملی به همکاری مستقیم رئیس شورای ولایتی و والی ولایت که در آن حادثه واقع گردیده، تحت ریاست یکی از نمایندگان این ارگان ها، توفیف میگردد.

بررسی ابتدائی حادثه

ماده چهارم:

بررسی ابتدایی حادثه توسط هیئت متشکل از نمایندگان مسلکی و ذیصلاح قوماندانی امنیه، ریاست امنیت ملی، ریاست صحت عامه، اردوی ملی، ریاست کار و امور اجتماعی، شهدا و معلولین، اداره ضد حوادث و شورای ولایتی تحت ریاست مقام ولایت به اسرع وقت صورت گرفته، علل و انگیزه حادثه را تشخیص و گزارش مستند تعداد شهدا و مجروحین حادثه را با شهرت مکمل ایشان ذریعه لس و یا فورمه های خاص ترتیب و از طریق اداره مستقل ارگانهای محل به ریاست عمومی دفتر ریاست اجرائیه ارسال و کاپی جداول نهایی آنرا که به امضای اعضا و رئیس هیئت و به مهر مقام ولایت مزین می باشد مستقیماً به ریاست عمومی دفتر ریاست اجرائیه ارسال نمایند.

تثبیت شهادت

ماده پنجم:

شهادت شخص ذریعه لیستی که توسط نمایندگان و رئیس هیئت بررسی ابتدائی تصدیق و یا فورم خاص منضمه این طرز العمل توسط قوماندانی امنیه، ریاست امنیت ملی، ریاست صحت عامه و مقام ولایت تأیید شده باشد، تثبیت میگردد.

تثبیت مجروحیت

ماده ششم:

مجروحیت شخص ذریعه لیستی که توسط نمایندگان و رئیس هیئت بررسی ابتدائی تصدیق و یا فورم خاص منضمه این طرز العمل توسط قوماندانی امنیه، ریاست امنیت ملی، ریاست صحت عامه و مقام ولایت تأیید شده باشد، تثبیت میگردد.

فصل دوم

طرز تادیه مساعدت

ماده هفتم:

هزینه نقدی ریاست اجرائیه جمهوری اسلامی افغانستان از طریق ریاست عمومی دفتر ریاست اجرائیه از طریق وزارت مالیه به مستوفیت ولایت مربوطه انتقال و با ملاحظه کاپی فورمه های تثبیت شهادت و مجروحیت و اصل وثایق شرعی به ممثل قانونی شهید و یا مجروح و یا خود مجروح تحت ریاست والی مربوطه و عضویت رئیس شورای ولایتی، مستوفی، رئیس امنیت ملی، رئیس کار امور اجتماعی، شهدا و معلولین، قوماندان امنیه و یا نمایندگان با صلاحیت شان با در نظر داشت اسناد قانونی (وراثت خط، سند تثبیت قرابت وارث و شهید و تذکره تابعیت مجروح)، توزیع میگردد.

ماده هشتم:

رئیس اجرائیه جمهوری اسلامی افغانستان در حالات خاص و اضطراری توزیع مساعدت نقدی را توسط هیئت بررسی مندرج ماده دوم این طرز العمل و یا توظیف هیئت جداگانه از مرکز به ملاحظه اصل جداول تصدیق شده و تأیید شده هیئت بررسی ابتدائی حادثه در محضر هیئت توزیع و هیئت موظف اسناد آنرا غرض مجرائی به ریاست عمومی دفتر ریاست اجرائیه رسماً تسلیم می نماید.

ماده نهم:

۱) رئیس اجرائیه جمهوری اسلامی افغانستان نظر به مصلحت و صواب دید متفقانه و تفقد بشر دوستانه شان مساعدت های نقدی را در جریان مراسم فاتحه خوانی و مجلس های مرتبط به ملاقات و عیادت های مجروحین و بازماندگان فامیل های شهدا در مرکز و ولایات مستقیماً خود

و یا توسط هیئت که تعیین می نمایند، توزیع و حکم مساعدت های نقدی و اسناد توزیع شده مساعدت فوق الذکر به ملاحظه جدول تصدیق شده مراجع مربوطه از طریق آمریت مساعدت ها و تقدیرنامه ها ترتیب و جهت طی مراحل محسوبی و مجرائی به ریاست مالی ریاست عمومی دفتر ریاست اجرائیه ارسال میگردد.

(۲) در صورتیکه مساعدت منظور شده به نسبت عدم حضور ورثه شهید، مجروح، وکیل، وصی و یا ولی مجروح از مرجع (هیئت بررسی حوادث) و یا ادارات توزیع کننده (مستوفیت) از توزیع باز مانده باشد، به حساب امانت مستوفیت ولایت مربوطه و یا ریاست عمومی دفتر ریاست اجرائیه انتقال و حین حضور ورثه شهید، مجروح، وکیل و یا ولی ایشان، توزیع مساعدت باقی مانده اجرا گردد. اگر مستحقین فوق الذکر از تاریخ منظوری مساعدت الی ختم سال مالی جهت اخذ استحقاق خویش مراجعه ننمایند. مبلغ منظور شده به حساب واردات دولت انتقال و دوباره قابل اجرا نمی باشد؛

(۳) مساعدت نقدی بدون موجودیت اسناد تثبیت شهادت و مجروحیت که در فوق ذکر گردید، توزیع نمی گردد؛

(۴) فورمه تثبیت شهادت و مجروحیت باید واضح، بدون قلم خوردگی و رنگ پاک خانه پُری گردد، در تمام تصادیق، ذکر نام و ولد شهید/ مجروح حتمی است. نوع و شدت مجروحیت باید در تصدیق شفاخانه در نظر گرفته شود، برای مجروحین سراپا و آنهایی که بعد از تداوی ابتدایی مرخص میشوند، تصدیق داده نشود؛

(۵) مطابق این طرز العمل برای ورثه شهید از کود ۹۲ حالت اضطرار مبلغ (۱۰۰۰۰۰) یکصد هزار افغانی مساعدت میشود؛

(۶) مطابق این طرز العمل برای مجروح که مدتی را در بستر یکی از مراکز صحتی سپری نموده باشد از کود ۹۲ حالت اضطرار مبلغ (۵۰۰۰۰) پنجاه هزار افغانی مساعدت نقدی داده میشود.

(۷) برای انعده مجروحین که جراحت شان خفیف باشد و بطور سراپا پانسمان و یا تداوی شده باشند از طرف شفاخانه مربوطه تصدیق مجروحیت داده نشود؛

(۸) در صورتیکه در حالات عاجل و اضطراری به منظور رسانیدن مساعدت ها هیئت توزیع پول از مرکز تعیین و به ولایات یا مقدار پول طور تحویل اعزام میگردد، هیئت مرکزی به مشوره هیئت ولایتی میتواند به انعده مجروحین که در همان حادثه اخیری که هیئت بمنظور دلجوئی متضررین آن اعزام گردیده، با در نظر داشت سطح جراحت مجروحین از مبلغ (۱۰۰۰۰) ده هزار افغانی الی (۵۰۰۰۰) پنجاه هزار برای هر مجروح توزیع نمایند؛

(۹) ادارات مربوطه در رسانیدن پول مساعدت به ورثه شهدا و مجروحین به وقت معین، سعی و تلاش جدی نمایند تا ورثه شهدا و مجروحین از مساعدت بهره مند شوند.

اجرای مساعدت های نقدی برای منسوبین وزارت ها و ادارات دولتی

ماده دهم:

مساعدت نقدی برای منسوبین شهید و یا مجروح وزارت ها و ادارات حین اجرای وظیفه و یا به ارتباط آن بعد از تکمیل فورمه های تثبیت شهادت و مجروحیت و یا به اساس پیشنهاد و لست تأیید شده از طرف مسوول درجه اول وزارت/ اداره مربوطه به اساس حکم رئیس اجرائیه بدون در نظر داشت فورمه تثبیت شهادت و مجروحیت بر طبق این طرزالعمل اجراء میگردد.

ماده یازدهم:

مساعدت نقدی برای منسوبین شهید و یا مجروح وزارت ها و ادارات حین اجرای وظیفه و یا به ارتباط آن بعد از تکمیل فورمه های تثبیت شهادت و مجروحیت و یا به اساس پیشنهاد و لست تأیید شده از طرف مسوول درجه اول وزارت/ اداره مربوطه بر طبق این طرزالعمل بعد از منظوری مقام ریاست اجرائیه از طریق وزارت مالیه به وزارت/ اداره مربوطه انتقال و توسط هیئت عالی رتبه وزارت/ اداره به مستحقین آن توزیع و لست تأیید شده توزیع غرض مجرای به وزارت مالیه و کاپی آن بمنظور ثبت در دیتابیس به ریاست دفتر ریاست اجرائیه ارسال میگردد.

فصل سوم

مساعدت به منسوبین نیروهای نظامی

ماده دوازدهم:

۱. به منسوبین نیروهای نظامی که از اثر حوادث محاروبی یا دشمن شهید یا مجروح گردیده باشند، از بودجه وزارت ها و یا ادارات مربوطه مطابق نورم آنها مساعدت صورت میگیرد؛
۲. در صورتیکه افراد نظامی دولتی (بدون شرکت های خصوصی امنیتی) در حملات انتحاری و یا انفجارات موثر بم ها یا افراد ملکی در یک حادثه شهید و یا مجروح گردیده باشند، به اساس لزوم دید مقامات ذیصلاح برای ایشان نیز مانند افراد ملکی مساعدت صورت گرفته میتواند؛
۳. دولت در برابر منسوبین شرکت های خصوصی امنیتی و قرار دادیهای آنها مسوولیت تادیه مساعدت ندارد.

ماده سیزدهم:

۱. جبران خسارات وارده از اثر انواع حوادث نظامی به ملکیت های شخصی مانند (خانه، آپارتمان دکان، سرای، موتر، باغ، زمین و حاصلات) مطابق این طرزالعمل قابل پرداخت نمی باشد؛
۲. برای شهدا، مجروحین و متضررین حوادث ترافیکی (به استثنای حوادث ترافیکی از جانب نیروهای حمایت قاطع و نیروهای نظامی کشور حین سوق و حرکت بسوی محاربه) نیز مساعدت صورت نمیگیرد؛
۳. احکام مسترد شده که از مستوفیت های ولایات از طریق وزارت مالیه ارسال میگردد، در صورت نبود و یا غیر حاضری وارثین شهدا و مجروحین قابل تجدید نمی باشد؛ و

۴. در صورتیکه تخصیص مساعدت ها مطابق حکم ریاست اجرائیه حد اقل یکماه قبل از ختم همان سال مالی به مستوفیت های ولایات ارسال نگردد تا به مستحقین توزیع شود، مستوفیت های ولایات مکلف اند الی ختم ربع اول سال مالی آینده پول منظور شده مساعدتها را دو باره بحساب دولت مسترد نموده، به مستحقین آن در حضور داشت هیئت توزیع و اسناد مجرای آنها را به وزارت مالیه ارسال نمایند.

ماده چهاردهم:

این طرز العمل به منظور بهبود امور اجرای مساعدت های قانونی و موثر، قابل ارزیابی مجدد و تعدیلات لازم میباشد.
این طرز العمل در سه فصل و چهارده ماده ترتیب و پس از منظوری جلالتمآب رئیس اجرائیه جمهوری اسلامی افغانستان نافذ است.

اداره مستقل ارگانه‌های محلی افغانستان

ریاست اجرائیه جمهوری اسلامی افغانستان

فهرم تثبیت شهادت و مجروحیت حوادث نظامی		ولایت مربوطه		(	
اسم	ولد	ولدیت	شغل یا وظیفه	نمبر تذکره	فوتو
سکونت اصلی			سکونت فعلی		
قریه	ولسوالی	ولایت	قریه	ولسوالی	ولایت
نوعیت حادثه	محل حادثه	تاریخ حادثه	شهید	مجروح	ملاحظات
فهرم باید قلم خوردگی نداشته باشد و واضح تحریر گردد و در صورت داشتن تذکره یک کاپی تذکره شهید/ مجروح ضم فهرم گردد.					
اسما و تعداد وارثین شهید/ مجروح و نوعیت قرابت ایشان با شهید / مجروح					
شماره	اسم	ولد	نوع قرابت	نمبر تذکره	
۱					
۲					
۳					
۴					
۵					
۶					
تصدیق شفاخته (بدون مجروحین داخل بستر و یا قتل رجعت به شفاخته های بزرگ به مجروحینیکه بعد از پشمان مرخص میشوند داده نشود) در غیر آن مسوولیت بدوش شفاخته مربوطه خواهد بود			تصدیق ریاست صحت عامه ولایت مربوطه از تصدیق شفاخانه ولسوالی یا مرکزی ولایت با مهر		
تصدیق ریاست امنیت ملی ولایت با مهر			تصدیق قوماندانی امنیت ولایت با مهر		
تصدیق مقام ولایت مربوطه با مهر ولایت			تصدیق مقام ولایت مربوطه با مهر ولایت		

**CENTER FOR
CIVILIANS IN CONFLICT**
RECOGNIZE. PREVENT. PROTECT. AMEND.

+1 202 558 6958

تلفن:

comms@civiliansinconflict.org

ایمیل:

| RECOGNIZE. PREVENT. PROTECT. AMEND. | civiliansinconflict.org